

ZAKON O SODNIH IZVEDENCIH, SODNIH CENILCIH IN SODNIH TOLMAČIH

I. poglavje SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (predmet urejanja)

(1) Ta zakon ureja status sodne izvedenke oziroma sodnega izvedenca (v nadaljnjem besedilu: sodni izvedenec), sodne cenilke ali sodnega cenilca (v nadaljnjem besedilu: sodni cenilec) ali sodne tolmačke oziroma sodnega tolmača (v nadaljnjem besedilu: sodni tolmač), pogoje in postopek imenovanja ter razrešitve, pristojnosti in način delovanja Strokovnega sveta za sodno izvedenstvo, sodno cenilstvo in sodno tolmačenje (v nadaljnjem besedilu: Strokovni svet), vodenje imenikov in evidenc, disciplinsko odgovornost in postopek, strokovno izpopolnjevanje, preizkuse strokovnosti, mentorstvo, plačilo za delo in druga vprašanja, ki se nanašajo na področje sodnega izvedenstva, sodnega cenilstva ali sodnega tolmačenja.

(2) Šteje se, da se sodno tolmačenje nanaša tudi na prevajanje, če s tem zakonom ni določeno drugače.

2. člen (status)

(1) Sodni izvedenci so osebe, imenovane za neomejen čas s pravico in dolžnostjo, da sodišču na njegovo zahtevo podajo izvid in mnenje glede strokovnih vprašanj, za katera tako določa zakon ali glede katerih sodišče oceni, da mu je pri njihovi presoji potrebna pomoč strokovnjaka.

(2) Sodni cenilci so osebe, imenovane za neomejen čas s pravico in dolžnostjo, da sodišču na njegovo zahtevo podajo izvid o gospodarskih lastnostih stvari ali pravice ter cenitev njene vrednosti oziroma vrednosti na njej povzročene škode.

(3) Sodni tolmači so osebe, imenovane za neomejen čas s pravico in dolžnostjo, da na zahtevo sodišča tolmačijo na narokih oziroma prevajajo listine.

(4) Sodnemu izvedencu, sodnemu cenilcu ali sodnemu tolmaču preneha status v primerih in pod pogoji, ki jih določa ta zakon.

3. člen **(sklicevanje na status)**

(1) Osebe, imenovane za sodnega izvedenca ali sodnega cenilca, se smejo sklicevati na ta status:

- kadar dajejo izvide, mnenja in cenitve na zahtevo sodišča v sodnem postopku,
- kadar dajejo izvide, mnenja in cenitve na zahtevo upravnega organa v upravnem postopku ali
- če drug zakon ali uredba določa njihovo delovanje.

(2) Osebe, imenovane za sodnega tolmača, se smejo sklicevati na ta status:

- kadar dajejo tolmačenja in prevode na zahtevo sodišča ali drugega državnega organa,
- kadar dajejo tolmačenja in prevode na zahtevo stranke zaradi uveljavljanja njenih pravic,
- če drug zakon ali uredba določa njihovo delovanje.

4. člen **(javni poziv)**

(1) Sodne izvedence, sodne cenilce in sodne tolmače na podlagi javnega poziva imenuje minister, pristojen za pravosodje (v nadaljnjem besedilu: minister) za določeno strokovno področje in podpodročje izvedenskega ali cenilskega dela oziroma za prevajanje govornih in pisanih besed iz ali v določen jezik ter za slovenski znakovni jezik.

(2) Ministrstvo, pristojno za pravosodje (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), dvakrat v koledarskem letu objavi poziv k predložitvi vlog za imenovanje sodnih izvedencev, sodnih cenilcev in sodnih tolmačev. Poziv se objavi glede na potrebe na posameznem strokovnem področju in podpodročju izvedenskega ali cenilskega dela oziroma glede na potrebe za posamezen tuj jezik ali slovenski znakovni jezik, ki se ugotovijo na podlagi obrazloženih predlogov predsednikov posameznih sodišč.

(3) Predloge iz prejšnjega odstavka ministrstvo upošteva v pozivu, pri katerem so pred njegovo objavo ali hkrati z njo objavljene dodatne zahteve in posamične smernice za predlagano strokovno področje ali podpodročje oziroma jezik. Če Strokovni svet oceni, da dodatnih zahtev ali posamičnih smernic za predlagano strokovno področje ali podpodročje oziroma jezik ni treba sprejemati, se predloge iz prejšnjega odstavka kljub odsotnosti slednjih upošteva v pozivu.

II. poglavje
STROKOVNI SVET

5. člen
(Strokovni svet)

(1) Najvišji strokovno usklajevalni organ na področju sodnega izvedenstva, sodnega cenilstva ter sodnega tolmačenja je Strokovni svet za sodno izvedenstvo, sodno cenilstvo in sodno tolmačenje (v nadaljnjem besedilu: Strokovni svet).

(2) Strokovni svet deluje po načelu strokovne in operativne avtonomnosti v skladu z določbami tega zakona in drugih predpisov, ki urejajo njegovo delovanje. Strokovni svet opravlja strokovne naloge za potrebe sodnega izvedenstva, sodnega cenilstva in sodnega tolmačenja, skrbi za naloge sodnega izvedenstva, sodnega cenilstva in sodnega tolmačenja ter sodeluje pri zagotavljanju enotnosti in varovanju integritete sodnega izvedenstva, sodnega cenilstva in sodnega tolmačenja.

(3) Članice oziroma člane (v nadaljnjem besedilu: člani) Strokovnega sveta na predlog ministra imenuje Vlada Republike Slovenije za šest let, z možnostjo ponovnega imenovanja. Minister sme predlagati le člane, ki so predlagani v skladu s tem zakonom.

6. člen
(sestava Strokovnega sveta)

(1) Strokovni svet ima petnajst članov, ki so sodni izvedenci, sodni cenilci ali sodni tolmači.

(2) Člane v Strokovni svet predlagajo strokovna združenja sodnih izvedencev, sodnih cenilcev in sodnih tolmačev. Če za določeno strokovno področje oziroma podpodročje ali jezik sodni izvedenci, sodni cenilci oziroma sodni tolmači niso povezani v strokovno združenje, člane v Strokovni svet predlagajo drugi organi ali strokovne institucije oziroma ministrstva, ki so pristojna za posamezno področje. Če je za določeno strokovno področje ali jezik predlaganih več članov in s predlagatelji ni mogoče doseči sporazuma, ima prednost predlagani član z najdaljšim obdobjem nepretrganega obstoja statusa sodnega izvedenca, sodnega cenilca ali sodnega tolmača.

(3) Vsak član v Strokovnem svetu zastopa posamezen sklop strokovnih področij oziroma jezikov. Sklopi strokovnih področij in jezikov so:

- gospodarstvo,
- okolje in prostor,
- kmetijstvo in gozdarstvo,
- zdravje,
- promet,
- šport,
- kultura,

- infrastruktura,
- gradbeništvo,
- obrtna dejavnost,
- stroji in oprema,
- varnost,
- forenzika,
- sodno tolmačenje in prevodi in
- slovenski znakovni jezik.

(4) Strokovna področja in jeziki, ki jih zajemajo posamezni sklopi strokovnih področij in jezikov, se določijo z ugotovitvenim sklepom, ki ga na predlog Strokovnega sveta sprejme minister. Če pride do oblikovanja novega področja, podpodročja ali jezika, ali do spremembe obstoječih področij, podpodročij ali jezikov, ter je potrebna uskladitev vsebine sklopov strokovnih področij oziroma jezikov, izda minister na predlog Strokovnega sveta ugotovitveni sklep.

(5) V Strokovnem svetu vselej sodeluje predstavnik sodstva, ki ima pravico do razprave brez pravice do glasovanja. Imenuje ga predsednik Vrhovnega sodišča RS izmed sodnikov sodišč prve stopnje.

(6) Člani Strokovnega sveta imajo po enega namestnika, za katerega veljajo enaki pogoji glede imenovanja kot za člana, ki ga nadomešča. Praviloma se namestnika določi tako, da je skupaj s članom zagotovljena ustrezna uravnoteženost s strokovnimi področji ali jeziki, ki jih zajema posamezen sklop.

(7) Predsednico oziroma predsednika (v nadaljnjem besedilu: predsednik) Strokovnega sveta izvolijo člani z dvotretjinsko večino glasov s tajnim glasovanjem za dve leti in po izteku te dobe ne more biti takoj ponovno izvoljen.

7. člen

(pristojnosti Strokovnega sveta)

Strokovni svet ima naslednje pristojnosti:

- spremljanje sistemskih, razvojnih in strateških vprašanj s področja sodnega izvedenstva, sodnega cenilstva in sodnega tolmačenja;
- podajanje predlogov in pobud s področja sodnega izvedenstva, sodnega cenilstva in sodnega tolmačenja;
- potrditev dodatnih zahtev ter splošnih in posamičnih smernic za izdelavo izvedenskih mnenj cenitev in tolmačenj;
- podajanje strokovnih mnenj v postopkih imenovanja sodnih izvedencev, sodnih cenilcev in sodnih tolmačev,
- v postopkih pregleda ustreznosti potrdil o izobraževanju in izpopolnjevanju ter v disciplinskih postopkih ali postopkih razrešitev sodnih izvedencev, sodnih cenilcev in sodnih tolmačev;
- podajanje strokovnih mnenj v disciplinskih postopkih;

- skrb za ustreznost nabora strokovnih področij, strokovnih podpodročij ter jezikov v imeniku sodnih izvedencev, sodnih cenilcev in sodnih tolmačev;
- ustanovitev Stalnih strokovnih teles in Začasnih strokovnih teles;
- imenovanje članov Stalnih strokovnih teles in Začasnih strokovnih teles;
- priprava letnega poročila o svojem delu;
- zagotavljanje strokovne pomoči ministrstvu;
- opravlja druge naloge, če tako določa zakon.

8. člen **(odločanje)**

(1) Strokovni svet odloča na sejah. Kadar se na seji obravnava strokovna vsebina, mu strokovno pomoč zagotavlja ustrezno strokovno telo.

(2) Odločitve sprejema z večino glasov vseh članov. Z dvotretjinsko večino glasov vseh članov odloča o:

- ustanovitvi Stalnih strokovnih teles in Začasnih strokovnih teles,
- imenovanju članov Stalnih strokovnih teles in Začasnih strokovnih teles in
- drugih zadevah, za katere tako določi v poslovniku.

(3) Sejo Strokovnega sveta skliče predsednik, v njegovi odsotnosti pa njegov namestnik. Če pisno zahteva najmanj pet članov sveta, predsednik vrhovnega sodišča ali minister, mora sejo sklicati najpozneje v osmih dneh po prejemu zahteve.

(4) Poslovnik vsebuje določbe o zagotavljanju javnosti sej.

(5) Strokovni svet na seje vedno vabi predstavnika sodstva, ki sodeluje v Strokovnem svetu, lahko pa tudi predsednika vrhovnega sodišča in ministra, ki o obravnavanih zadevah lahko podajo svoja stališča in predloge. Če je na seji obravnavana vsebina, ki jo je obravnavalo stalno ali začasno strokovno telo, se vedno vabi tudi predstavnika tega strokovnega telesa, ki lahko dodatno pojasni sprejeto stališče.

(6) Strokovni svet k obravnavanju vprašanj iz svoje pristojnosti lahko povabi predstavnike sodišč in drugih državnih organov, institucij, zbornic, strokovnih združenj, društev in drugih nevladnih organizacij, ki delujejo na posameznih področjih, povezanih z obravnavano vsebino.

(7) Administrativna, tehnična in druga dela za Strokovni svet opravlja ministrstvo.

9. člen **(stalna strokovna telesa)**

(1) Stalna strokovna telesa so strokovno usklajevalne skupine članov ali predstavniki strokovnih združenj, sestavljena iz sodnih izvedencev, sodnih cenilcev in sodnih tolmačev, ki Strokovnemu

svetu zagotavljajo strokovno pomoč ter oblikujejo strokovna mnenja ali stališča glede vprašanj, ki zadevajo stroko.

(2) Število Stalnih strokovnih teles, ki jih ustanovi in katerih članstvo določi Strokovni svet, je najmanj tolikšno in takšne vrste, kot je število in vrsta sklopov strokovnih področij, ki so zastopana v Strokovnem svetu.

(3) Posamezno Stalno strokovno telo ima tri člane, ki so izmed sodnih izvedencev, sodnih cenilcev ali sodnih tolmačev imenovani do izteka obdobja imenovanja članov Strokovnega sveta z možnostjo ponovnega imenovanja.

(4) Če so za posamezno strokovno področje oziroma jezik sodni izvedenci, sodni cenilci oziroma sodni tolmači povezani v strokovno združenje, se člane Stalnega strokovnega telesa praviloma določi izmed članov strokovnega združenja.

(5) Stalno strokovno telo zagotavlja Strokovnemu svetu strokovno pomoč z določenega strokovnega področja oziroma jezika, Strokovni svet pa je na njegovo stališče ali mnenje vezan.

10. člen (začasna strokovna telesa)

(1) Začasna strokovna telesa so strokovno usklajevalne skupine članov ali predstavniki strokovnih združenj, sestavljena iz sodnih izvedencev, sodnih cenilcev in sodnih tolmačev za strokovna področja oziroma jezike, glede na vsebino strokovnega vprašanja ali naloge, ki jih ustanovi Strokovni svet za obravnavo posamičnih zadev iz pristojnosti Strokovnega sveta na področju ali jeziku, kjer ni ustanovljenega Stalnega strokovnega telesa.

(2) Glede imenovanja članov, dobe imenovanja, nalog in vezanosti na stališča ali mnenja se uporabljajo določbe prejšnjega člena.

11. člen (prenehanje članstva v Strokovnega sveta)

(1) Članu Strokovnega sveta, Stalnega strokovnega telesa ali Začasnega strokovnega telesa, ki je sodni izvedenec, sodni cenilec ali sodni tolmač, funkcija članstva preneha po zakonu:

– če mu je izdana odločba o prenehanju imenovanja ali je razrešen kot sodni izvedenec, sodni cenilec ali sodni tolmač; z dnem pravnomočnosti odločbe o prenehanju imenovanja ali razrešitvi.

(2) Članstvo v Strokovnem svetu, Stalnem strokovnem telesu ali Začasnem strokovnem telesu posamezniku preneha tudi:

– če dela in naloge v Strokovnem svetu, Stalnem strokovnem telesu ali Začasnem strokovnem telesu opravlja neredno ali nevestno;

– na lastno željo; najpozneje trideseti dan po prejemu izjave.

(3) Postopek iz prve alineje prejšnjega odstavka se opravi skladno z določbami tega zakona, ki ureja postopek za razrešitev sodnega izvedenca, sodnega cenilca ali sodnega tolmača. Obrazložen predlog za razrešitev lahko poda vsak član Strokovnega sveta, Stalnega strokovnega telesa ali Začasnega strokovnega telesa, pri čemer se podrobnejše določbe predpišejo s poslovnikom. Članstvo v tem primeru posamezniku preneha z dnem pravnomočnosti odločbe o razrešitvi.

(4) Po prenehanju članstva posamezniku v Strokovnem svetu, Stalnem strokovnem telesu ali Začasnem strokovnem telesu se imenuje nadomestnega člana po postopku, ki velja za imenovanje člana. Članu, ki postane član zaradi predčasnega prenehanja članstva prejšnjega člana, preneha članstvo z iztekom dobe, za katero je bil imenovan prejšnji član.

12. člen **(poslovnik)**

(1) Strokovni svet z dvotretjinsko večino glasov vseh članov sprejme poslovnik, s katerim natančneje uredi postopek priprave in poteka sej, način dela sveta, glasovanja, načine varovanja tajnosti podatkov, sodelovanja z drugimi organi, obveščanja javnosti in druga vprašanja izvedbene narave.

(2) Poslovnik se objavi na spletni strani ministrstva.

13. člen **(stroški, pečat in sedež)**

(1) Predsednik in člani Strokovnega sveta, Stalnih strokovnih teles ter Začasnih strokovnih teles so upravičeni do povračila dejanskih stroškov za delo in sodelovanje v Strokovnem svetu, Stalnih strokovnih telesih ter Začasnih strokovnih telesih v skladu z uredbo, ki določa sejnine in povračila stroškov v javnih skladih, javnih agencijah, javnih zavodih in javnih gospodarskih zavodih.

(2) Strokovni svet ima pečat okrogle oblike. Sredi pečata je grb Republike Slovenije, v zunanjem krogu pečata je napis »Republika Slovenija, Strokovni svet za sodno izvedenstvo, sodno cenilstvo in sodno tolmačenje«.

(3) Sedež Strokovnega sveta je na sedežu ministrstva, ki zagotavlja tudi finančne pogoje za delo sveta.

III. poglavje
PODROČJA IN SMERNICE

14. člen
(strokovna in jezikovna področja)

(1) Strokovna področja in podpodročja sodnega izvedenskega ali sodnega cenilskega dela oziroma jezikovna področja določi ministrstvo na obrazložen predlog Strokovnega sveta. Obrazložitev iz prejšnjega stavka vsebuje navedbo utemeljenosti potrebe za določitev in opis področja.

(2) Če nastane potreba po oblikovanju novega področja, podpodročja ali jezika, ali potreba po spremembi obstoječih področij, podpodročij ali jezikov, ministrstvo vedno sodeluje s Strokovnim svetom.

(3) Za vsako strokovno oziroma jezikovno področje ali za več vsebinsko povezanih področij skupaj morajo biti pred uvrstitvijo v nabor obstoječih področij izdelane smernice in dodatne zahteve.

15. člen
(smernice za izdelavo izvedenskih mnenj, cenitev in tolmačenj)

(1) Ministrstvo na svoji spletni strani objavi splošne in posamične smernice za izdelavo izvedenskih mnenj, cenitev in tolmačenj, ki so jih sodni izvedenci, cenilci in tolmači dolžni upoštevati pri svojem delu.

(2) Splošne in posamične smernice ter njihove spremembe ali dopolnitve potrdi Strokovni svet na predlog ustreznega stalnega ali začasnega strokovnega telesa, ki lahko za ta namen sodeluje z ustreznim strokovnim združenjem.

(3) Splošne smernice vsebujejo enotno navedbo strukture, navodil in napotkov za izdelavo izvedenskih mnenj, cenitev in tolmačenj.

(4) Posamične smernice vsebujejo zlasti napotke in navodila za izdelavo izvedenskih mnenj in cenitev na posameznih strokovnih področjih ali podpodročjih, metode in sredstva, ki jih sodni izvedenec ali sodni cenilec pri izdelavi uporablja, okvirna področja in vsebine, ki so za izdelavo lahko pomembne, in strukturo izvedenskega mnenja glede na posamezno strokovno področje ali podpodročje.

(5) Ne glede na določbe prejšnjih odstavkov strokovnemu telesu ni treba oblikovati posamičnih smernic za izdelavo izvedenskih mnenj in cenitev na posameznih strokovnih področjih ali podpodročjih ali za potrebe tolmačenj, če bodo po njegovem mnenju v teh primerih zadoščale splošne smernice.

IV. poglavje
POGOJI ZA IMENOVANJE

16. člen
(pogoji za imenovanje)

(1) Za sodnega izvedenca, sodnega cenilca ali sodnega tolmača je lahko imenovana fizična oseba, ki:

1. ima ustrezno strokovno znanje ter praktične sposobnosti in izkušnje za določeno področje dela izvedenstva, cenilstva ali tolmačenja,
2. ima predbolonjsko univerzitetno izobrazbo ali končan bolonjski magistrski študijski program,
3. je državljan Republike Slovenije ali države članice Evropske unije ali države članice Evropskega gospodarskega prostora in aktivno obvlada slovenski jezik,
4. je poslovno sposobna,
5. je osebnostno primerna,
6. ima najmanj šest let delovnih izkušenj s področja, na katerem želi opravljati delo izvedenca, cenilca ali tolmača,
7. ni bila pravnomočno obsojena za naklepno kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, zaradi katerega bi bila moralno neprimerna za opravljanje izvedenstva, cenilstva ali tolmačenja, ker bi to lahko škodovalo nepristranskemu ali strokovnemu opravljanju njenega dela ali ugledu sodišča,
8. ne opravlja dejavnosti, ki ni združljiva s sodnim izvedenstvom ali cenilstvom,
9. ni bila razrešena kot sodni izvedenec, cenilec ali tolmač po določbah tega zakona iz razloga trajnega odvzema pravice opravljati delo sodnega izvedenstva, cenilstva ali tolmačenja.

(2) Če so za posamezno področje, podpodročje ali jezik sprejete dodatne zahteve, štejejo te kot dodatni pogoj za imenovanje za sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača, če so na spletni strani ministrstva objavljene pred ali hkrati z dnem objave poziva k predložitvi vlog za imenovanje sodnih izvedencev, sodnih cenilcev in sodnih tolmačev.

(3) Ni osebnostno primeren za delo sodnega izvedenca, sodnega cenilca ali sodnega tolmača tisti, katerega delo oziroma ravnanje ne izkazuje utemeljenega pričakovanja, da bo izvedensko delo, cenitev ali tolmačenje opravljal pošteno ali vestno oziroma ne izkazuje utemeljenega pričakovanja, da bo varoval ugled in verodostojnost sodnega izvedenstva, sodnega cenilstva ali sodnega tolmačenja. Šteje se tudi, da ta pogoj ni izpolnjen v primeru, ko še ni preteklo 5 let od pravnomočnosti odločbe o razrešitvi.

(4) Izjemoma je lahko imenovana za sodnega izvedenca, sodnega cenilca ali sodnega tolmača oseba, ki ima nižjo izobrazbo ali manj let delovnih izkušenj, kot je to določeno v prvem odstavku tega člena, če zaradi neobstoja ustrezne stopnje študijskega programa v Republiki Sloveniji ni

mogoče izpolniti zahtevanega pogoja izobrazbe in če k imenovanju poda soglasje Strokovni svet.

(5) Ustrezno strokovno znanje ter praktične sposobnosti in izkušnje kandidat izkaže z opravljenim posebnim preizkusom strokovnosti.

17. člen (dodatne zahteve)

(1) Ministrstvo na svoji spletni strani objavi dodatne zahteve kot dodatni pogoj za imenovanje za sodnega izvedenca, sodnega cenilca ali sodnega tolmača (v nadaljnjem besedilu: Dodatne zahteve).

(2) Dodatne zahteve ter njihove spremembe ali dopolnitve potrdi Strokovni svet na predlog ustreznega stalnega ali začasnega strokovnega telesa, ki lahko za ta namen sodeluje z ustreznim strokovnim združenjem.

(3) Dodatne zahteve so dodatni pogoji, ki jih morajo izpolnjevati kandidati za sodne izvedence, sodne cenilce ali sodne tolmače, ki jih lahko Strokovni svet potrdi za posamezno strokovno področje ali podpodročje oziroma jezik, in se nanašajo na podrobnejše pogoje glede izobrazbe in delovnih izkušenj.

18. člen (delo v sodnem postopku)

(1) Glede določitve sodnega izvedenca, sodnega cenilca ali sodnega tolmača v konkretnem sodnem postopku, dolžnosti odzivanja na vabilo sodišča in podaje izvida, mnenja, cenitve ali tolmačenja, izločitve in drugih vprašanj, ki se nanašajo na ravnanje sodnega izvedenca, sodnega cenilca ali sodnega tolmača pred sodiščem in so urejena v postopkovnih zakonih, se uporabljajo določbe teh zakonov.

(2) V konkretnem sodnem postopku mora sodni izvedenec, sodni cenilec ali sodni tolmač, ki ga je določilo sodišče, vedno, ko ugotovi, da za izvedbo naloge v celoti ali delno ni usposobljen ali kadar obstajajo druge okoliščine, zaradi katerih je mogoče utemeljeno pričakovati, da njegova naloga ne bo mogla biti v celoti ali delno v pomoč sodišču, na to pravočasno opozoriti sodišče.

(3) Sodni izvedenec, sodni cenilec ali sodni tolmač lahko pisanje sodišču pošlje v tudi elektronski obliki, če je to dopuščajo pravila postopka in če pošlje pisanje na način in obliki, ki je v skladu s pravili, ki urejajo elektronsko poslovanje v teh postopkih.

(4) Sodni izvedenec, sodni cenilec ali sodni tolmač lahko sodišču sporoči, da želi vročitev pisanj po varni elektronski poti v varen elektronski predal ali na naslov za vročanje po varni elektronski poti, registriran v informacijskem sistemu sodstva, katerega naslov navede v vlogi, s katero sporoči sodišču, da želi takšen način vročanja. Sodni izvedenec, sodni cenilec ali sodni tolmač, ki sodišču sporoči, da želi takšen način vročanja, se vročanje po varni elektronski poti opravi na enak način kot stranki v postopku.

19. člen (podatki)

(1) Oseba, ki želi biti imenovana za sodnega izvedenca, sodnega cenilca ali sodnega tolmača, mora ministrstvu poleg dokazil o izpolnjevanju pogojev za imenovanje posredovati še naslednje podatke:

- osebno ime,
- znanstveni ali strokovni naslov,
- enotno matično številko občana (EMŠO), če nima EMŠO, pa datum in kraj rojstva,
- poštni naslov, na katerem je dosegljiva,
- kontaktno številko telefona in kontaktni naslov elektronske pošte,
- podatke o zaposlitvi ali drugem zaposlitvenem statusu ter
- navedbo strokovnega področja, podpodročja oziroma jezikovnega področja, na katerega želi biti oseba imenovana.

(2) Oseba podatke in dokazila o izpolnjevanju pogojev iz prejšnjega odstavka posreduje za potrebe pravne varnosti, postopka imenovanja, naknadnega preverjanja izpolnjevanja pogojev in postopka razrešitve.

(3) Oseba lahko podatke posreduje na standardiziranem obrazcu Europass.

20. člen (poseben preizkus strokovnosti)

(1) Če je zaradi ugotavljanja pogoja ustreznega strokovnega znanja ter praktičnih sposobnosti in izkušenj za opravljanje dela sodnega izvedenca, sodnega cenilca ali sodnega tolmača, minister odredil poseben preizkus strokovnosti, se ta opravlja pred komisijo, katere člani so :

- strokovnjaki s področja in podpodročja oziroma jezika, na katerem bo oseba opravljala izvedensko ali cenilsko delo oziroma tolmačenje,
- sodniki, državni odvetniki, državni tožilci, odvetniki ali notarji in
- uslužbenci ministrstva.

(2) Pri določanju članstva iz vrst strokovnjakov zagotavlja strokovno pomoč Strokovni svet.

(3) Člani komisije morajo imeti najmanj takšno stopnjo izobrazbe kot se zahteva za imenovanje za sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača.

(4) Celotni preizkus se lahko opravlja največ trikrat. Če kandidat v treh poskusih preizkusa ne opravi, se šteje, da ne izpolnjuje pogoja strokovnega znanja in praktičnih sposobnosti za opravljanje dela sodnega izvedenca, sodnega cenilca ali sodnega tolmača.

(5) Vsebino in način opravljanja posebnega preizkusa strokovnosti predpiše minister na predlog Strokovnega sveta.

21. člen (prisega)

(1) Sodni izvedenci, sodni cenilci in sodni tolmači so imenovani z dnem, ko pred ministrom izrečejo prisego:

– sodni izvedenci: »Prisegam pri svoji časti, da bom izvedensko delo opravljal-a po svoji vesti, nepristransko, v skladu s pravili znanosti in strokovnega znanja in da bom podajal-a svoje izvide in mnenja natančno in popolno.«;

– sodni cenilci: »Prisegam pri svoji časti, da bom cenilsko delo opravljal-a po svoji vesti, nepristransko, v skladu s pravili znanosti in strokovnega znanja in da bom podajal-a svoje cenitve natančno in popolno«;

– sodni tolmači: »Prisegam, da bom svoje delo kot sodni tolmač opravljal-a vestno, natančno in po svojem najboljšem znanju«.

(2) Sodni tolmači morajo v tridesetih dneh po prisegi zaradi overitve svojih podpisov in pečatov na listinah, ki so namenjene uporabi v tujini, deponirati podpise in pečate na ministrstvu.

(3) Če je za sodnega izvedenca, sodnega cenilca ali sodnega tolmača na določenem strokovnem področju, podpodročju ali jezikovnem področju imenovana oseba, ki je že sodni izvedenec za drugo strokovno področje, podpodročje oziroma jezikovno področje, ne izreče ponovno prisega, za novo področje oziroma podpodročje pa je imenovana z dnem vročitve odločbe o imenovanju.

(4) Če Strokovni svet ugotovi potrebo po spremembi poimenovanja obstoječega strokovnega področja, podpodročja ali jezikovnega področja ali potrebo po spremembi uvrstitve sodnega izvedenca, sodnega cenilca ali sodnega tolmača v nabor področij ali podpodročij, predlaga ministrstvu, da obstoječemu sodnemu izvedencu, sodnemu cenilcu ali sodnemu tolmaču izda ugotovitveno odločbo. Glede prisega in dneva imenovanja veljajo določbe prejšnjega odstavka.

22. člen (mentorstvo)

(1) Če so za samostojno oblikovanje izvedenskih mnenj, cenitev ali tolmačenj potrebna dodatna znanja in veščine, ki jih sodni izvedenec, sodni cenilec ali sodni tolmač ne more pridobiti brez

pomoči mentorja, ministrstvo na predlog Strokovnega sveta sodnemu izvedencu, sodnemu cenilcu ali sodnemu tolmaču določi mentorja. Predlog vsebuje obrazložitev potrebe in navedbo mentorja, ki naj se določi. Mentor se lahko določi izmed visoko usposobljenih sodnih izvedencev, sodnih cenilcev ali sodnih tolmačev, ki že dalj časa opravljajo naloge sodnega izvedenca, sodnega cenilca ali sodnega tolmača.

(2) Namen mentorstva je zagotovitev ustreznih znanj in veščin, ki jih sodni izvedenec, sodni cenilec ali sodni tolmač potrebuje za samostojno opravljanje izvedenskih mnenj in cenitev.

(3) Mentorstvo se določi s pogodbo med ministrstvom, pristojnim za pravosodje, sodnim izvedencem, cenilcem ali tolmačem, in mentorjem. Izvajanje pogodbenih obveznosti spremlja Strokovni svet.

(4) S pogodbo se opredeli zlasti:

- trajanje obdobja dodatnega usposabljanja z mentorjem, ki ne more biti daljše od enega leta,
- obseg mentorskih zadolžitev in obveznosti sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača,
- pravice in dolžnosti mentorja in kandidata in
- finančna sredstva, ki jih prejme mentor, ter dolžnost in način poročanja o izvedenih nalogah.

(5) Podatek o mentorju in čas trajanja mentorstva mora biti razvidno iz javnega dela imenika ves čas trajanja mentorstva.

(6) Za izvedenska mnenja, cenitve ali tolmačenja, izdelana ali opravljena v obdobju trajanja mentorstva, velja solidarna odgovornost sodnega izvedenca, sodnega cenilca ali sodnega tolmača ter mentorja.

V. poglavje

VODENJE IMENIKA IN EVIDENC

23. člen (imenik)

(1) Ministrstvo za odločanje in vodenje postopkov po tem zakonu in za zagotavljanje pravne varnosti v postopkih pred sodišči in drugimi državnimi organi upravlja imenik sodnih izvedencev, sodnih cenilcev in sodnih tolmačev, ki obsega naslednje podatke:

- osebno ime,
- znanstveni ali strokovni naslov,
- enotno matično številko občana (EMŠO), če nima EMŠO, pa datum in kraj rojstva,
- poštni naslov, na katerem je dosegljiva,
- kontaktno številko telefona in kontaktni naslov elektronske pošte,

- podatke o zaposlitvi ali drugem zaposlitvenem statusu ter
- navedbo strokovnega področja, podpodročja oziroma jezikovnega področja, za katero je oseba imenovana,
- datum imenovanja,
- poklic,
- datum in kraj rojstva,
- podatek o pravnomočno izrečenem disciplinskem ukrepu in
- navedbo mentorja in obdobje mentorstva, če je bil ali če je sodnemu izvedencu, sodnemu cenilcu ali sodnemu tolmaču določen mentor.

(2) Podatki iz imenika se za potrebe izvajanja zadev sodne uprave brezplačno zagotavljajo sodiščem.

(3) Imenik je za pravno varnost, delovanje sodišč in drugih državnih organov v sodnih in drugih postopkih ter informiranje strank javen v delu, ki obsega naslednje podatke:

- osebno ime,
- znanstveni ali strokovni naslov,
- poštni naslov, na katerem je dosegljiva, razen če sodni izvedenec, sodni cenilec ali sodni tolmač izjavi, da naj se ta podatek v celoti ali delno izvzame iz javnega dela imenika,
- kontaktna številka telefona in kontaktni naslov elektronske pošte,
- podatek o zaposlitvi ali drugem zaposlitvenem statusu ter
- navedba strokovnega področja, podpodročja oziroma jezikovnega področja, za katero je oseba imenovana,
- datum imenovanja,
- navedba mentorja in obdobje mentorstva, če je sodnemu izvedencu, sodnemu cenilcu ali sodnemu tolmaču določen mentor, za obdobje trajanja mentorstva, in
- podatek o javnem opominu, če je bil ta izrečen kot disciplinski ukrep, za obdobje enega leta po pravnomočnosti odločbe, ki je bila podlaga za vpis tega podatka.

(4) Javni del imenika se objavi na spletni strani ministrstva. Prav tako se v javnem delu imenika lahko objavi življenjepis na standardiziranem obrazcu Europass, če to sodni izvedenec, sodni cenilec ali sodni tolmač izrecno dovoli.

(5) Za potrebe posodabljanja imenika ter vodenja ali odločanja v postopkih po tem zakonu ali drugih zakonih lahko ministrstvo, pristojno za pravosodje, pridobiva in obdeluje te podatke o sodnem izvedencu, sodnem cenilcu ali sodnem tolmaču:

- podatek o stalnem in začasnem prebivališču od upravljavca centralnega registra prebivalstva;
- podatek o vpisu ali izpisu v kazensko evidenco glede kaznivih dejanj iz 7. točke prvega odstavka 16. člena tega zakona od upravljavca kazenske evidence;

- podatek o datumu smrti od upravljavca matičnega registra in
- podatek o zdravstvenem zavarovanju od upravljavca evidence o zavarovanih osebah obveznega zdravstvenega zavarovanja.

(6) Podatki o posamezniku se po izbrisu iz imenika arhivirajo. Ministrstvo zagotavlja trajno hrambo arhiviranih podatkov v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov.

(7) Pravico do vpogleda v arhivirane podatke imenika imajo subjekti iz drugega odstavka zaradi potreb uradnih postopkov, in upravičene osebe, ki izkažejo pravni interes. Pravni interes je izkazan, če arhiviran podatek vpliva na pravice in obveznosti osebe, ki nastopa kot stranka v postopkih.

24. člen **(dolžnost sporočanja podatkov)**

(1) Za namene iz prejšnjega člena je sodni izvedenec, sodni cenilec ali sodni tolmač dolžan pisno ali po elektronski poti sporočiti ministrstvu vsako spremembo podatkov o poštnem naslovu, na katerem je dosegljiv, naslovu stalnega ali začasnega prebivališča, kontaktni telefonski številki ali naslovu elektronske pošte in podatkov o zaposlitvi ali drugem zaposlitvenem statusu.

(2) Sodni izvedenec, sodni cenilec ali sodni tolmač je za namene iz prejšnjega odstavka dolžan posredovati pisno izjavo, da so vsi podatki, ki se v zvezi z njim vodijo v imeniku, točni, oziroma podatke, ki so spremenjeni, in sicer do konca januarja v posameznem koledarskem letu.

(3) V roku iz prejšnjega odstavka mora sodni izvedenec, cenilec ali tolmač ministrstvu, pristojnem za pravosodje, posredovati tudi pisno izjavo o delu v prejšnjem koledarskem letu (poročevalsko obdobje), ki vsebuje podatke o izvedenskih mnenjih, cenitvah oziroma prevodih ali tolmačenjih, in sicer:

- število izdelanih izvedenskih mnenj, cenitev ali prevodov oziroma opravljenih tolmačenj, ter njihovih dopolnitev in
- nazive državnih organov, ki so zahtevali izvedbo njegovega dela.

(4) Če ministrstvo, pristojno za pravosodje, ne prejme pisnih izjav v predpisanem roku, sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača izbriše iz javnega dela imenika in ponovno vpiše v ta del imenika po posredovanju obeh zahtevanih izjav.

(5) Sodni izvedenec, sodni cenilec oziroma sodni tolmač je za potrebe izvajanja tega zakona vsa izdelana izvedenska mnenja, cenitve oziroma prevode listin dolžan hraniti v fizični ali elektronski obliki, in sicer še najmanj pet let po njihovem nastanku.

25. člen (mirovanje)

(1) Sodni izvedenec, sodni cenilec ali sodni tolmač lahko enkrat v obdobju petih let zahteva, da se ga začasno izbriše iz javnega dela imenika za obdobje, ki ne more biti krajše od treh mesecev in ne daljše od enega leta (subjektivni razlogi).

(2) V primeru objektivnih razlogov, kot je zlasti dolgotrajna bolezen ali druga okoliščina, neodvisna od volje sodnega izvedenca, sodnega cenilca ali sodnega tolmača in ki je ne more preprečiti niti njegova skrbnost, lahko ta zahteva, da se ga začasno izbriše iz javnega dela imenika za obdobje, navedeno v zahtevi, vendar ne za obdobje, daljše od pet let.

(3) Obdobje mirovanja ne vpliva na njegove pravice in obveznosti, ki so povezane z njegovim statusom.

26. člen (evidenca preizkusov)

(1) Za potrebe izvajanja preizkusov in spremljanja stanja na tem področju Center za izobraževanje v pravosodju vodi evidenco posebnih preizkusov strokovnosti in posebnih preizkusov usposobljenosti za sodne izvedence, sodne cenilce in sodne tolmače, ki vsebuje:

- navedbo strokovnega področja in podpodročja oziroma jezika, za katerega se opravlja preizkus strokovnosti,
- zaporedno številko preizkusa,
- osebno ime kandidata in naslov stalnega oziroma začasnega prebivališča,
- številko spisa kandidata,
- datum in kraj rojstva,
- stopnjo in vrsto izobrazbe,
- komisijo za preizkus strokovnosti,
- datum opravljanja preizkusa,
- znesek in datum plačila stroškov preizkusa in
- uspeh pri preizkusu.

(2) Evidenca iz prejšnjega odstavka se hrani trajno.

(3) Pri izdelavi statističnih analiz se smejo osebni podatki uporabljati in objavljati tako, da identiteta osebe ni razvidna.

VI. poglavje
STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE

27. člen
(izobraževanja in preizkusi strokovnosti)

(1) Sodni izvedenci, sodni cenilci in sodni tolmači so se dolžni strokovno izpopolnjevati in sproti seznanjati zlasti z novimi dognanji in metodami v stroki oziroma sodelovati na posvetovanjih in strokovnih izobraževanjih, ki jih organizira pristojni državni organ, pooblaščen organizacija, strokovno združenje ali druga strokovna institucija.

(2) Minister, lahko na predlog Strokovnega sveta določi, da morajo sodni izvedenci, sodni cenilci in sodni tolmači iz posameznih strokovnih področij in podpodročij oziroma jezika v določenem roku opraviti posebne preizkuse strokovnosti. Če sodni izvedenec, sodni cenilec ali sodni tolmač preizkusa ne opravi, se izbriše iz javnega dela imenika in se ponovno vpiše v ta imenik po opravljenem preizkusu.

(3) Celotni preizkus se lahko opravlja največ trikrat. Če oseba v treh poskusih preizkusa ne opravi, se šteje, da ne izpolnjuje pogoja strokovnega znanja in praktičnih sposobnosti za opravljanje dela sodnega izvedenca, sodnega cenilca ali sodnega tolmača.

28. člen
(načini preverjanja strokovne usposobljenosti)

- (1) Po preteku petih let od dneva imenovanja in po preteku vsakih nadaljnjih pet let Strokovni svet po predhodni obravnavi pri ustreznem strokovnem telesu preverja strokovno usposobljenost sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev.
- (2) Praviloma se strokovna usposobljenost preverja na način predložitve dokazil o strokovnem izpopolnjevanju in seznanitvi z novimi dognanji in metodami v stroki oziroma o sodelovanju na posvetovanjih in strokovnih izobraževanjih.
- (3) Ne glede na prejšnji odstavek se lahko strokovno usposobljenost preverja tudi na način:
 - podaje predloga ministru, pristojnem za pravosodje, za opravljanje posebnega preizkusa usposobljenosti;
 - preverjanja vestnosti izdelave treh naključno predloženih anonimiziranih prepisov izvedenskih mnenj, cenitev ali prepisov prevodov, izdelanih v minulem obdobju imenovanja;
 - upoštevanja mnenj, priporočil, ocen ali drugih dokazil o strokovnem usposabljanju, ali
 - z določitvijo drugega ustreznega načina, ki bo zagotovil preverjanje strokovne usposobljenosti sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača.

- (4) Po izvedenem preverjanju strokovne usposobljenosti poda Strokovni svet o tem mnenje, ki ga posreduje ministru, pristojnem za pravosodje. Če iz mnenja izhaja, da sodni izvedenec, cenilec ali tolmač ne izkazuje strokovne usposobljenosti, se šteje, da ne izpolnjuje pogoja strokovnega znanja in praktičnih sposobnosti za opravljanje dela sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača.

VII. poglavje

DISCIPLINSKA ODGOVORNOST IN POSTOPEK

29. člen

(Disciplinska odgovornost)

(1) Sodni izvedenec, sodni cenilec ali sodni tolmač je disciplinsko odgovoren, če pri izvajanju ali v zvezi z izvajanjem dela sodnega izvedenstva, sodnega cenilstva ali sodnega tolmačenja krši določbe tega zakona oziroma drugih predpisov, ali če s katerimkoli svojim ravnanjem krni ugled ali verodostojnost sodnega izvedenstva, sodnega cenilstva ali sodnega tolmačenja.

(2) Določbe tega zakona, ki urejajo disciplinsko odgovornost sodnega izvedenca, sodnega cenilca ali sodnega tolmača, ne veljajo, če drug zakon ureja nadzor nad njihovim delom.

30. člen

(disciplinski ukrepi)

(1) V disciplinskem postopku proti sodnemu izvedencu, sodnemu cenilcu ali sodnemu tolmaču se lahko izrečejo naslednji disciplinski ukrepi:

1. Disciplinski ukrepi za lažje kršitve so:

- pisni opomin;
- javni opomin, ki se za obdobje enega leta po pravomočnosti vpiše v javni del imenika.

2. Disciplinski ukrepi za hujše kršitve so:

- denarna kazen, ki ni manjša od 300 eurov in ne večja od 1.000 eurov;
- začasen odvzem pravice opravljati delo sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača, za obdobje, ki ni krajše od dveh in ne daljše od štirih let;
- trajen odvzem pravice opravljati sodno izvedenstvo, cenilstvo ali tolmačenje.

(2) Vedno je kot glavni ali stranski disciplinski ukrep mogoče izreči napotitev sodnega izvedenca, sodnega cenilca ali sodnega tolmača na posebni preizkus strokovnosti iz

posameznega strokovnega ali jezikovnega področja. Za napotitev na posebni preizkus strokovnosti se uporabljajo določbe tega zakona, ki urejajo posebne preizkuse strokovnosti.

(3) Ne glede na disciplinske ukrepe iz prvega odstavka se sme za lažje disciplinske kršitve izreči pisno opozorilo, če je kršitev storjena v takih olajševalnih okoliščinah, ki jih delajo posebno lahko.

31. člen (disciplinske kršitve)

Vrste disciplinskih kršitev so:

1. Lažje disciplinske kršitve:

- a. dejanja, ki pomenijo kršitev ugleda ali verodostojnosti sodnega izvedenstva, sodnega cenilstva ali sodnega tolmačenja;
- b. neprimerno ali žaljivo obnašanje pri opravljanju dela sodnega izvedenstva, sodnega cenilstva ali sodnega tolmačenja;
- c. nepooblaščen uporaba ali razkrivanje oziroma razkritje zaupnih podatkov, za katere izve v zvezi z opravljanjem dela sodnega izvedenstva, sodnega cenilstva ali sodnega tolmačenja;
- d. dejanja ali opustitev dejanj, s katerimi krši ugled ali verodostojnost sodnega izvedenstva, sodnega cenilstva ali sodnega tolmačenja;
- e. neupravičen nepristop k posebnem preizkusu strokovnosti, če je slednjega določil minister, pristojen za pravosodje,
- f. neupravičena odklonitev sodelovanja v Strokovnem svetu, Stalnem strokovnem telesu ali Začasnem strokovnem telesu iz tega zakona;
- g. neupoštevanje pravil znanosti in stroke, ki ne povzročijo hujših škodljivih posledic za stranke ali druge udeležence (lažja nevestnost);
- h. sklicevanje na svoj status v zadevah, v katerih nima zakonskega pooblastila;
- i. neupravičena odklonitev dela sodnega izvedenstva, sodnega cenilstva ali sodnega tolmačenja;
- j. neredno opravljanje dolžnosti sodnega izvedenca, sodnega cenilca ali sodnega tolmača.

(2) Hujše disciplinske kršitve:

- a. neupoštevanje pravil znanosti in stroke, če zaradi tega nastanejo ali bi lahko nastale hujše škodljive posledice za stranke ali druge udeležence (hujša nevestnost);
- b. večkratno neredno opravljanje dolžnosti sodnega izvedenca, sodnega cenilca ali sodnega tolmača;

- c. ponovitev disciplinskih kršitev, za katere mu je že bil pravnomočno izrečen disciplinski ukrep in je na podlagi njegovega obnašanja ali ravnanja utemeljeno sklepati, da ne bo vestno ali pošteno opravljal delo sodnega izvedenstva, sodnega cenilstva ali sodnega tolmačenja;
- d. nepravočasno opozorilo sodišču, da sodni izvedenec, sodni cenilec ali sodni tolmač za izvedbo naloge ni v celoti ali delno usposobljen ali da obstajajo druge okoliščine, zaradi katerih je bilo mogoče utemeljeno pričakovati, da njegova naloga ne bo mogla biti v celoti ali delno v pomoč sodišču;
- e. nevestno ali malomarno opravljanje dolžnosti člana Strokovnega sveta, Stalnega strokovnega telesa ali Začasnega strokovnega telesa iz tega zakona.

32. člen **(izrekanje disciplinskih ukrepov)**

(1) Izrečeni disciplinski ukrepi morajo biti sorazmerni s težo disciplinske kršitve.

(2) Pri izrekanju disciplinskih ukrepov se upoštevajo vse okoliščine, ki vplivajo na vrsto ukrepa in višino denarne kazni, zlasti pa teža kršitve in njene posledice, povzročena škoda, stopnja odgovornosti, prejšnje delo in vedenje osebe, zoper katero se vodi disciplinski postopek, ter morebitni prej izrečeni disciplinski ukrepi.

(3) Pri izrekanju disciplinskega ukrepa denarne kazni in določitvi roka za plačilo, ki ne sme biti krajši od enega meseca in ne daljši od šest mesecev, se upošteva tudi premoženjsko stanje osebe, kateri je bil izrečen disciplinski ukrep.

33. člen **(začasen in trajen odvzem)**

(1) Če je sodnemu izvedencu, sodnemu cenilcu ali sodnemu tolmaču izrečen začasen odvzem pravice opravljati delo sodnega izvedenca, sodnega cenilca ali sodnega tolmača, se ga za čas obdobja, ki začne teči od dokončnosti izrečenega ukrepa, izbriše iz javnega dela imenika, pri ministrstvu, pristojnem za pravosodje, pa mora za čas tega obdobja deponirati štampljko in izkaznico.

(2) Če je sodnemu izvedencu, sodnemu cenilcu ali sodnemu tolmaču izrečen trajen odvzem pravice opravljati delo sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača, ga minister, pristojen za pravosodje, razreši po določbah tega zakona, ki urejajo razrešitev.

34. člen **(disciplinska evidenca)**

(1) Za potrebe izvrševanja pristojnosti po tem zakonu ministrstvo, pristojno za pravosodje, upravlja disciplinsko evidenco, v kateri se obdelujejo naslednji podatki iz pravnomočnih odločb o izrečenih disciplinskih ukrepih:

- ime in priimek ter EMŠO sodnega izvedenca, sodnega cenilca ali sodnega tolmača,
- številka in datum odločbe,
- izrečen disciplinski ukrep.

(2) Disciplinska evidenca se lahko upravlja v okviru upravljanja imenika sodnih izvedencev, sodnih cenilcev in sodnih tolmačev.

(3) Disciplinska evidenca se hrani trajno.

(4) Ministrstvo lahko za opravljanje nalog pravosodne uprave v disciplinsko evidenco vpogleduje ter podatke izpiše, kopira, prepíše ali jih v skladu z zakonitimi pristojnostmi posreduje drugim organom oziroma uporabi v drugih postopkih.

(5) Dostop do vsebine osebnih in drugih podatkov iz disciplinske evidence pridobijo posamezniki, na katere se podatki nanašajo, druge osebe pa le, če za to izkažejo pravni interes.

35. člen **(sklep o uvedbi)**

(1) Disciplinski postopek s sklepom uvede minister na obrazložen predlog predsednika sodišča, Strokovnega sveta, generalnega državnega tožilca, generalnega državnega odvetnika, varuha človekovih pravic, predsednika Odvetniške zbornice Slovenije ali po uradni dolžnosti. Zoper sklep ni dovoljena pritožba.

(2) Disciplinskega postopka, kjer se sodnemu izvedencu, sodnemu cenilcu ali sodnemu tolmaču očita lažja ali hujša nevestnost, ni mogoče uvesti pred pravnomočnostjo zadeve, v kateri je oseba opravljala delo sodnega izvedenstva, sodnega cenilstva ali sodnega tolmačenja.

36. člen
(pravica do izjave)

(1) V disciplinskem postopku mora sodni izvedenec, sodni cenilec ali sodni tolmač, zoper katerega je uveden postopek, imeti možnost, da se izjavi glede kršitev, zaradi katerih se postopek vodi.

(2) V disciplinskem postopku odloča minister.

(3) Zoper odločbo ministra je dovoljen upravni spor.

(4) Podrobnejše določbe o izvedbi disciplinskega postopka predpiše minister.

37. člen
(uporaba postopkovnih določb)

(1) Vsa pisanja v zvezi z disciplinskim postopkom se osebi, zoper katero je uveden disciplinski postopek, vročajo priporočeno po pošti ali po elektronski pošti, če ima oseba v postopku varen elektronski predal.

(2) V disciplinskem postopku se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek, če ta zakon ne določa drugače.

38. člen
(strokovna ocena)

(1) Če je za ugotovitev ali presojo kakšnega dejstva, ki je pomembno za disciplinski postopek, potrebno ustrezno strokovno znanje oziroma strokovna ocena, mnenje o tem poda Strokovni svet.

(2) Zahteva za podajo mnenja mora vsebovati navedbo okoliščin, dejstev in vprašanj, do katerih se mora opredeliti Strokovni svet, ter rok za predložitev mnenja. Uradna oseba, ki vodi disciplinski postopek, v takšnem primeru celotno dokumentacijo, v okviru katere je potrebno pridobiti mnenje Strokovnega sveta, s sklepom odstopi Strokovnemu svetu.

(3) Strokovni svet lahko za potrebe oblikovanja mnenja imenuje Začasno strokovno telo po določbah tega zakona ali sodeluje s Stalnim strokovnim telesom.

(4) Minister je pri svoji odločitvi vezan na mnenje Strokovnega sveta.

39. člen
(začasna prepoved)

(1) Če je uveden disciplinski postopek zaradi kršitev, zaradi katerih se sme izreči ukrep začasnega ali trajnega odvzema pravice opravljati sodno izvedenstvo, sodno cenilstvo ali sodno tolmačenje, lahko minister sodnemu izvedencu, sodnemu cenilcu ali sodnemu tolmaču izreče začasno prepoved opravljati sodno izvedenstvo, sodno cenilstvo ali sodno tolmačenje (suspens).

(2) Začasna prepoved lahko traja do konca disciplinskega postopka, vendar največ eno leto, suspendirani sodni izvedenec, sodni cenilec ali sodni tolmač, mora pri ministrstvu za čas obdobja začasne prepovedi deponirati štampiljko in izkaznico.

40. člen
(zastaranje)

- (1) Pregon disciplinskih kršitev zastara v dveh letih od dneva očitane kršitve.
- (2) Če ima očitana disciplinska kršitev tudi znake kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti ali na predlog, zastara pregon v enakem roku, kot ga določa zakon za zastaranje pregona za kaznivo dejanje.
- (3) Če gre za očitek disciplinske kršitve lažje ali hujše nevestnosti, kjer disciplinskega postopka ni mogoče uvesti pred pravnomočnostjo zadeve, v kateri je oseba opravljala delo sodnega izvedenstva, sodnega cenilstva ali sodnega tolmačenja, začne zastaralni rok teči s trenutkom pravnomočnosti te zadeve.
- (4) Zastaranje pregona disciplinske kršitve pretrga vsako opravilo v disciplinskem postopku zoper sodnega izvedenca, sodnega cenilca ali sodnega tolmača.
- (5) Izvršitev disciplinskega ukrepa zastara v dveh letih od pravnomočnosti odločbe, s katero je bil ukrep izrečen.
- (6) V vsakem primeru pregon disciplinske kršitve zastara, ko preteče dvakrat toliko časa, kolikor je določeno za zastaranje pregona, izvršitev disciplinskega ukrepa pa, ko preteče dvakrat toliko časa, kolikor je določeno za zastaranje izvršitve disciplinskega ukrepa.

41. člen
(stroški)

Glede opredelitve obsega, višine in povrnitve stroškov, nastalih v okviru disciplinskega postopka, se uporabljajo določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek.

VIII. poglavje
PRENEHANJE, RAZREŠITEV, IZBRIS IN SUSPENZ

42. člen
(prenehanje imenovanja)

(1) Minister ugotovi prenehanje imenovanja za sodnega izvedenca, sodnega cenilca ali sodnega tolmača, če ta poda pisno izjavo, da ne želi več opravljati sodnega izvedenstva, sodnega cenilstva ali sodnega tolmačenja.

(2) Šteje se, da razlog nastopi, ko izjavo prejme ministrstvo.

(3) Z dnem vročitve odločbe o prenehanju imenovanja se sodni izvedenec, sodni cenilec ali sodni tolmač ne sme več sklicevati na svoj status, ki ga je imel kot sodni izvedenec, sodni cenilec ali sodni tolmač, že prevzeta dela in naloge pa sme dokončati brez sklicevanja na status.

43. člen
(razrešitev)

(1) Minister sodnega izvedenca, sodnega cenilca ali sodnega tolmača razreši:

1. če je bil pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje v zvezi z opravljanjem dela sodnega izvedenstva, sodnega cenilstva ali sodnega tolmačenja;
2. če je bil pravnomočno obsojen za naklepno kaznivo dejanje na kazen najmanj šestih mesecev zapora;
3. če mu je v pravnomočno zaključenem disciplinskem postopku trajno odvzeta pravica opravljati delo sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača;
4. če ne izpolnjuje več pogojev za imenovanje.

(2) Minister sodnega izvedenca ali sodnega cenilca razreši tudi, če se ukvarja s pridobitno dejavnostjo, ki bi lahko vplivala na objektivno in od zunanjih vplivov neodvisno opravljanje te funkcije.

(3) Nezdržljivost opravljanja pridobitne dejavnosti s sodnim izvedenstvom ali sodnim cenilstvom ugotavlja Strokovni svet, ki o svoji ugotovitvi najpozneje v osmih dneh po njenem sprejemu obvesti ministrstvo, pristojno za pravosodje.

(4) Z dnem vročitve odločbe o razrešitvi se sodni izvedenec, sodni cenilec ali sodni tolmač ne sme več sklicevati na svoj status, ki ga je imel kot sodni izvedenec, sodni cenilec ali sodni tolmač, že prevzeta dela in naloge pa sme dokončati brez sklicevanja na status.

44. člen
(izbris iz javnega dela imenika)

- (1) Če je zoper sodnega izvedenca, sodnega cenilca oziroma sodnega tolmača vložen obtožni akt zaradi kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti in za katero je mogoče izreči kazen zapora več kot dve leti, ga ministrstvo, pristojno za pravosodje, najpozneje v treh dneh po seznanitvi s pravnim dejstvom, izbriše iz javnega dela imenika.
- (2) Ponoven vpis v javni del imenika se opravi po prenehanju razlogov, zaradi katerih je bil opravljen izbris.
- (3) O pravnih dejstvih iz prejšnjih odstavkov mora državno tožilstvo, ki je obtožni akt vložilo, nemudoma ali najpozneje v treh dneh po nastanku teh dejstev, obvestiti ministrstvo. Obvestilo šteje kot naloga državnotožilske uprave.

45. člen
(začasna prepoved)

- (1) Če je zoper sodnega izvedenca, sodnega cenilca oziroma sodnega tolmača uveden kazenski postopek zaradi kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti in za katero je mogoče izreči kazen zapora več kot dve leti, minister, pristojen za pravosodje, sodnemu izvedencu, sodnemu cenilecu oziroma sodnemu tolmaču začasno prepove opravljati delo sodnega izvedenstva, cenilstva ali tolmačenja.
- (2) Začasna prepoved traja do pravnomočnosti odločbe, s katero se konča kazenski postopek, suspendirani sodni izvedenec, cenilec ali tolmač pa mora pri ministrstvu, pristojnem za pravosodje, za čas obdobja začasne prepovedi deponirati štampiljko in izkaznico.
- (3) Zoper odločbo o začasni prepovedi opravljanja dela je dovoljeno sprožiti upravni spor v osmih dneh od njene vročitve. O tožbi sodišče odloča prednostno.
- (4) O pravnih dejstvih iz prvega ali drugega odstavka mora pristojno sodišče nemudoma ali najpozneje v treh dneh po nastanku teh dejstev obvestiti ministrstvo. Obvestilo šteje kot naloga sodne uprave.

IX. PLAČILO ZA DELO

46. člen
(pravica do plačila za opravljeno delo)

- (1) Sodni izvedenec, cenilec in tolmač ima pravico do plačila za opravljeno izvedensko in cenilsko delo oziroma delo tolmača in pravico do povrnitve stroškov, ki jih je imel v zvezi z izvedenskim in cenilskim delom oziroma delom tolmača.

(2) Če sodni izvedenec, cenilec oziroma tolmač izvida oziroma mnenja, cenitve oziroma prevoda ne izdela v roku, ki mu ga določi sodišče ali drug državni organ, se mu znesek izplačila zniža za en odstotek za vsak dan zamude, vendar skupno največ za 50 odstotkov, razen če sodni izvedenec, cenilec oziroma tolmač izkaže, da je do prekoračitve roka prišlo iz upravičenih razlogov.

(3) Šteje se, da nagrada za delo sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača, kot je plačilo za delo poimenovano v drugih predpisih, pomeni plačilo za delo sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača.

47. člen **(podzakonski akt)**

Minister, pristojen za pravosodje, podrobneje predpiše način imenovanja in razrešitve sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev, vsebino in način opravljanja posebnega preizkusa strokovnosti in tarifo za plačevanje storitev ter povrnitve stroškov po prejšnjem členu.

48. člen **(sredstva)**

(1) Sredstva za plačilo stroškov in povračilo stroškov sodnih izvedencev, cenilcev oziroma tolmačev zagotavlja sodišče, če tako določa zakon.

(2) Zakon določa, v katerih primerih in katera stranka ali drug udeleženec v postopku je dolžan povrniti sredstva, izplačana na podlagi prejšnjega odstavka.

X. poglavje **POSREDOVANJE PODATKOV**

49. člen **(dolžnost posredovanja podatkov)**

(1) Upravljalci uradnih evidenc, registrov, javnih knjig, zbirk osebnih podatkov ter drugih varovanih podatkov, ki jih sodni izvedenec, cenilec ali tolmač potrebuje za opravljanje dela, morajo slednjim na podlagi priložene odredbe ali sklepa sodišča oziroma upravnega organa za izdelavo izvedenskega mnenja ali cenitve oziroma odredbe za tolmačenje ali prevod, brezplačno in nemudoma, najkasneje pa v osmih dneh posredovati zahtevane podatke.

Potrebne podatke morajo brezplačno in v najkrajšem možnem roku posredovati tudi osebe zasebnega sektorja, pod pogojem, da je ta obveznost izrecno navedena v odredbi ali sklepu sodišča oziroma upravnega organa.

XI. poglavje
PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

50. člen
(imenovanje članov Strokovnega sveta)

(1) Upravičeni predlagatelji predlagajo člane in namestnike članov Strokovnega sveta iz 6. člena zakona v enem mesecu po uveljavitvi tega zakona.

(2) Vlada Republike Slovenije imenuje člane in namestnike članov Strokovnega sveta po tem zakonu v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona.

51. člen
(konstitutivna seja)

(1) Konstitutivno sejo Strokovnega sveta v 15 dneh po imenovanju skliče najstarejši član.

(2) Določbe tega zakona o pristojnosti in delovanju Strokovnega sveta se začnejo uporabljati naslednji dan po konstituiranju Strokovnega sveta.

(3) Strokovni svet izvoli predsednika, sprejme poslovnik o svojem delu in ustanovi Stalna strokovna telesa najpozneje v enem mesecu po konstituiranju.

(4) Ministrstvo zagotovi pečat Strokovnega sveta do sklica konstitutivne seje Strokovnega sveta.

52. člen
(letno poročilo)

Strokovni svet izdela letno poročilo o delu za prvo naslednje leto po letu, v katerem je bil konstituiran.

53. člen
(opisi področij, smernice in dodatne zahteve)

Za strokovna področja in podpodročja sodnega izvedenskega ali sodnega cenilskega dela oziroma za jezikovna področja, se opisi, strokovne oziroma posamične smernice ter dodatne zahteve sprejmejo in objavijo na spletni strani ministrstva v enem letu po začetku uporabe tega zakona.

54. člen
(dolžnost sporočanja podatkov)

(1) Sodni izvedenci, sodni cenilci oziroma sodni tolmači morajo pisno izjavo o delu iz tretjega odstavka 24. člena tega zakona prvič posredovati do konca januarja 2020 za koledarsko leto 2019.

(2) Do izpolnitve obveznosti iz prejšnjega odstavka se četrti odstavek 24. člena uporablja le v delu, ki se nanaša na posredovanje izjave iz drugega odstavka 24. člena.

55. člen
(dokončanje že začelih postopkov)

Postopki imenovanj ali razrešitev sodnih izvedencev, sodnih cenilcev in sodnih tolmačev, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega zakona, se končajo po dosedanjih predpisih.

56. člen
(uporaba določb o disciplinski odgovornosti)

Določbe o disciplinski odgovornosti in postopku se lahko uporabljajo le za kršitve, ki so nastale po uveljavitvi tega zakona.

57. člen
(izdaja podzakonskih prepisov)

Podzakonski akti, določeni s tem zakonom, se izdajo v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona, če zakon ne določa drugače.

x. člen
(prenehanje veljavnosti in uporaba predpisov)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati:

- Pravilnik o sodnih izvedencih in cenilcih (Uradni list RS, št. 88/10, 1/12, 35/13 in 50/15);
- Pravilnik o sodnih tolmačih (Uradni list RS, št. 88/10, 1/12, 35/13 in 50/15) in
- Pravilnik o zagotovitvi sredstev za strokovno izpopolnjevanje sodnih izvedencev in sodnih cenilcev (Uradni list RS, št. 87/05).

(2) Podzakonski predpisi iz prejšnjega odstavka se uporabljajo do uveljavitve oziroma začetka uporabe podzakonskih prepisov po tem zakonu.

58. člen
(prenehanje veljavnosti in uporaba zakonov)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati 12. poglavje in 84. člen, 85. člen, 87. člen, 88. člen, 89. člen, 90. člen, 91. člen, 92. člen, 93. člen, 94. člen, 95. člen, 95.a člen in 96. člen Zakona o sodiščih (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08, 96/09, 86/10 – ZJNepS, 33/11, 75/12 – ZSPDSLS-A, 63/13 in 17/15).

(2) Določbe zakona iz prejšnjega odstavka se uporabljajo do začetka uporabe tega zakona, če ta zakon ne določa drugače.

59. člen
(ocena stanja)

Vlada v dveh letih od uporabe tega zakona skupaj s Strokovnim svetom poroča Državnemu zboru Republike Slovenije o doseganju ciljev prenove sodnega izvedenstva, sodnega cenilstva in sodnega tolmačenja.

60. člen
(uveljavitev in začetek uporabe)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 1. septembra 2018, razen določb 6. člena, 9. člena in 12. člena, ki se uporabljajo z dnem uveljavitve tega zakona.

OBRAZLOŽITEV ČLENOV

K 1. členu:

Predlagani člen določa vsebino urejanja predloga zakona. V njem so okvirno navedena vsa področja, ki jih v zvezi s sodnimi izvedenci, cenilci in tolmači ureja zakon kot enotni, krovni akt.

Na tem mestu se predlagatelj opredeljuje do predloga, podanega v okviru usklajevanja, in sicer naj se termin »cenilec« nadomesti s terminom »ocenjevalec«, termin »cenitev« pa z besedo »ocenitev«. Razlog za spremembo poimenovanja naj bi bilo dejstvo, da ocenjevalci ocenjujejo vrednost in podajajo ocene in ne cen. Dalje, da je cena dejstvo in jo določa trg, vrednost pa je mnenje o najverjetnejši ceni.

Predlagatelj je vpogledal v Mnenje Sekcije za terminološke slovarje (<https://isjfr.zrc-sazu.si/sl/terminologisce/svetovanje/cenilka#v>) in v celoti citira odgovor (avgust 2017):

»Strinjamo se z vami, da bi bilo s strogo besedotvornega vidika za pojem, pri katerem gre za ocenjevanje, bolj smiselno uporabiti termin ocenjevalec ali ocenjevalka kot pa cenilka. Pri tvorjenkah ocenjevalec in ocenjevalka je v podstavi glagol ocenjevati, medtem ko je pri tvorjenki cenilka v podstavi glagol ceniti. Ker glagola ocenjevati in ceniti v sodobnem jeziku nista sinonimna v vseh pomenih, bi bilo zaradi natančnosti izražanja vsaj načeloma smiselno ločevati tudi višjestopenjske tvorjenke iz omenjenih glagolov.

Kljub morebitnim besedotvornim pomislekom pa se je za označevanje omenjenega pojma v stroki relativno uveljavil termin cenilka, ki ga navaja tudi Statistični terminološki slovar in drugi viri, npr. M. Golmajer Desezoniranje časovnih vrst (2013, str. 33, 44); T. Kraner Šumenjak in V. Šuštar Parametrični in neparametrični pristopi za odkrivanje trenda v časovnih vrstah (2011, str. 307). Ker je v terminologiji eno od pomembnih načel tudi ustaljenost, v tem primeru menjavo termina kljub uvodoma omenjeni (drobni) jezikovnosistemski nedoslednosti odsvetujemo. Menimo, da obstaja nevarnost, da bi bila takšna jezikovna intervencija neuspešna in bi po nepotrebem povzročila le dvojnost v poimenovanju. Menjavo relativno ustaljenega termina je namreč lahko uspešna le v primeru, da je obstoječe poimenovanje izrazito moteče oz. zavajajoče za velik del stroke. Ta pogoj pa vsaj po našem mnenju v tem primeru ni izpolnjen. Tudi na splošno lahko rečemo, da so v terminologijah različnih strok relativno pogosti termini, ki izkazujejo določene jezikovnosistemske pomanjkljivosti, a so se kljub temu uveljavili in jih danes nihče več ne skuša zamenjati, ker so postali sestavni del terminološkega sistema stroke.

Svetujemo torej, da se za angleški termin estimator v slovenščini še naprej uporablja termin cenilka, ki je ustaljen in tudi njegove jezikovnosistemske pomanjkljivosti niso tako moteče, da bi upravičevale njegovo menjavo.»

Glede na navedeno, upoštevajoč razloge, ki po mnenju predlagatelja v celoti prepričajo, zlasti v delu, ki se nanaša na dejstvo, da gre za sestavni del terminološkega sistema stroke, predlagatelj ohranja besedo »cenilec« in »cenitev« tudi v tem predlogu zakona.

Bi pa kazalo v prihodnosti, morda v okviru pristojnosti Strokovnega sveta (prim. prvo alinejo 7. člena predloga zakona) preučiti tako vsebinsko razlikovanje med terminom »izvedenec« in »cenilec« kot tudi terminološko razlikovanje med besedama »cenilec« in »ocenjevalec« oziroma »tolmač« in »prevajalec«. Gre namreč za vprašanja, katerih odgovori tudi znotraj stroke, razen glede tolmačenja in prevajanja (iz tega razloga glej drugi odstavek predloga tega člena), niso povsem poenoteni.

K 2. členu

Drugi člen opredeljuje status sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev oziroma izpostavlja osnovno definicijo in ciljni namen sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev, to je, da opravljajo (strokovne) naloge na zahtevo sodišč. Vsebinsko je v prvih treh odstavkih člen enak prvim trem odstavkom 84. člena trenutno veljavnega Zakona o sodiščih (ZS) in predlagatelju se zdi smiselno, da ga v tem delu v celoti ohrani tudi v predlogu novega zakona, saj le-ta ne posega v prvotni namen imenovanja sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev - primarno je izpostavljena njihova vloga strokovnih pomočnikov sodišč (tako tudi v obrazložitvi odločitve Ustavnega sodišča U-I-84/15-19 z dne 18. 5. 2017: »...V primeru, ko dajejo izvide, mnenja ali cenitve na zahtevo sodišča ali upravnega organa, izvajajo funkcijo pomočnika sodišča oziroma drugega državnega organa....Sodni tolmači delujejo v vlogi pomočnika sodišča oziroma državnega organa...«).

Predlagatelj je sicer v okviru prvotnih tez osnutka zakona nameraval časovno omejiti status in s tem imenovanje sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev na npr. šest (6) let (v idejnih zasnovah tudi npr. na 7 ali 10 let, kot to poznajo katere od primerljivih ureditev), in sicer z namenom zagotavljanja preverjanja in tudi ohranjanja strokovnega znanja – s ponovnim opravljanjem izpita. Že v fazi usklajevanja besedila osnutka predlaganega zakona (zlasti prvih Izhodiščnih tez) s strokovno javnostjo pa se je izkazalo, da ideja ne bi dosegla svojega namena, torej da sodni izvedenci, cenilci in tolmači s ponovnim opravljanjem izpita v roku šestih let ne bi bistveno izboljšali svojega strokovnega znanja, saj le-tega lahko pridobijo na učinkovitejši način, na primer s kvalitetnimi izobraževanji. Strokovna javnost je hkrati večkrat poudarila, da bi tovrstna ureditev občutno zmanjšala željo postati sodni izvedenec, cenilec ali tolmač, kar bi posledično pomenilo, da bi se zmanjšalo tako število kandidatov za sodne izvedence, cenilce in tolmače kot tudi število že imenovanih. Zaradi tega pa bi se seveda tudi zmanjšala storilnost sodišč ter pravna varnost, saj ne bi bilo zadostnega števila strokovnjakov, ki bi lahko kar se da hitro in kvalitetno nudili pomoč sodni veji oblasti. Po mnenju predlagatelja je zato bolj od časovne zamejitve podeljene licence pomembneje ohraniti strokovno znanje in usposobljenost

posameznikov, kar mora biti podano ves čas trajanja licence. Pomembno vlogo zato s predlogom zakona dobiva Strokovni svet, ki bo garant njihove strokovnosti oziroma pomemben regulator, ki bo jamčil za ohranitev licence (več o Strokovnem svetu bo obrazloženo v nadaljevanju).

Novota je zadnji, tj. četrti odstavek tega člena, ki določa, da sodnemu izvedencu, cenilcu ali tolmaču preneha status (zgolj) v primerih in pod pogoji, ki jih določa ta zakon. Gre za določbo, ki se zdi morda na prvi pogled odveč, saj je navedeno mogoče zaključiti že sicer. A vendar je s predlaganim odstavkom predlagatelj želel poudariti, da zgolj ta zakon lahko določa primere in pogoje, ob katerih je mogoče prenehanje statusa. Gre za določbo, ki jo (podobno) pozna npr. tudi Zakon o sodniški službi za sodnike (glej 5. člen Zakona o sodniški službi), s čimer je vselej še posebej poudarjena trajnost funkcije / statusa.

K 3. členu

Navedeni člen ureja sklicevanje na status sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev in je v prvih dveh odstavkih vsebinsko enak 85. členu trenutno veljavnega Zakona o sodiščih¹ (v nadaljevanju: ZS). Strokovna javnost je že od sprejema zadnje novele ZS večkrat izpostavila, da bi bilo vprašanje sklicevanja na status potrebno reševati za vse enako, torej enako za sodne izvedence, cenilce in tolmače. Sodni izvedenci in cenilci se namreč za razliko od sodnih tolmačev na svoj status ne smejo sklicevati v primeru, kadar dajejo izvide, mnenja in cenitve na zahtevo stranke zaradi uveljavljanja njenih pravic. Ker je predlagatelj navedeno problematiko že obširno pojasnil v okviru uvodnih obrazložitev, na tem mestu zgolj ponovno izpostavlja, da je Ustavno sodišče RS z odločbo, opr. št. U-I-84/15-19 z dne 18. 5. 2017 odločilo, da prvi odstavek 85. člena Zakona o sodiščih ni v neskladju z Ustavo. Predlagatelj je predmetni odločitvi Ustavnega sodišča tudi sledil in vsebinsko ohranil enak princip urejanja sklicevanja na status.

Sklicevanje na status pa ne pomeni, da sodni izvedenci ali cenilci ne bi smeli pri svojih delih dejstvo obstoja statusa navajati kot reference. Vprašanje sklicevanja na status namreč pomeni (ne) dovoljenost uporabe žiga sodnega izvedenca ali cenilca pri izvajanju nalog izvedenstva ali cenilstva.

K 4. členu

V tem členu se ohranja vsebina 86. člena trenutno veljavnega ZS, in sicer gre za ureditev javnega poziva, znanega v našem sistemu od novele Zakona o sodiščih 2015, ki se je izkazal za bistven prispevek k racionalizaciji upravnega poslovanja, prav tako pa je poudaril vlogo predsednikov sodišč, ki so imeli pravzaprav vse do ureditve 1994 bistveno večje pristojnosti na teh področjih. Povsem nov je tretji odstavek predloga tega člena, ki pogojuje upoštevanje predlogov predsednikov sodišč z objavo dodatnih zahtev in posamičnih smernic za predlagano strokovno področje ali podpodročje oziroma jezik.

¹ Uradni list RS, št. 17/15, ZS-L.

Sodni izvedenci, cenilci in tolmači trenutno nimajo enotnih, obvezujočih navodil o tem, kakšna naj bi bila posamezna izvedenska mnenja, cenitve ali prevodi z vidika oblike; enotne smernice bodo zagotavljale večjo preglednost izdelanih strokovnih mnenj, cenitev ali prevodov, nenazadnje tudi večjo pravno varnost. Kot bo razvidno v nadaljevanju, bodo splošne smernice vsebovale enotno navedbo strukture, navodil in napotkov za izdelavo izvedenskih mnenj, cenitev ali prevodov, posamične smernice pa bodo vsebovale napotke in navodila za izdelavo mnenj in cenitev na posameznih strokovnih področjih in podpodročjih, metode in sredstva, ki jih izvedenec ali cenilec uporablja, področja in vsebine, ki so za izdelavo lahko pomembne in predvsem strukturo izvedenskega mnenja oziroma cenitve glede na posamezno strokovno področje ali podpodročje.

Predlagatelj izpostavlja, da se je v postopkih razrešitev sodnih izvedencev in cenilcev (bolj redko tudi sodnih tolmačev) že večkrat izkazalo, da so bila tako izvedenska mnenja kot tudi cenitve nepregledne, površno izdelane ali pa je bil prikazan zgolj rezultat, do katerega je sodni izvedenec ali cenilec prišel, ne pa tudi način, kako je do določenega zaključka prišel. Predlagatelj dodaja, da je z vidika transparentnosti ter razumljivosti izvedenskih mnenj in cenitev nujno potrebno, da ne samo sodišče, temveč tudi posameznik jasno razbere, kako je določen strokovnjak prišel do nekega rezultata in da iz mnenja oziroma cenitve tudi nedvoumno izhaja, da je strokovnjak do rezultata prišel na pošten način. Ni namreč redko, da sodišče ali pa posameznik meni, da sodni izvedenec ali cenilec ni deloval nepristransko, zato jasna in določena pravila o sami strukturi izvedenskih mnenj in cenitev ter določeni okvirji o uporabljenih metodah nujno pripomorejo k lažji argumentaciji strokovnjaka in nenazadnje tudi k večjemu zaupanju v stroko.

Poleg posamičnih smernic navedeni tretji odstavek tega člena predloge predsednikov sodišč pogojuje tudi z dodatnimi zahtevami za posamezno strokovno področje in podpodročje.

Dodatne zahteve so dodatni pogoji, ki jih morajo kandidati, ki želijo biti imenovani kot sodni izvedenci, cenilci ali tolmači, izpolnjevati. Dodatne zahteve potrjuje Strokovni svet za posamezno strokovno področje ali podpodročje oziroma jezik in se nanašajo na podrobnejše pogoje glede izobrazbe in delovnih izkušenj (več o tem glej 17. člen predloga zakona). Sprejem slednjih se je izkazal za nujno potrebnega, saj je pri tolikšnih raznolikih strokovnih področjih in podpodročjih ter jezikih nemogoče postaviti povsem enotne pogoje za potrebe postopkov imenovanj. Predlagatelj tako sprejem smernic kot tudi dodatnih zahtev poverja v potrditev Strokovnemu svetu, prav tako pa mu poverja tudi odločitev o tem, ali je sprejem dodatnih zahtev in posamičnih smernic sploh potreben. Gre namreč za strokovna vprašanja oziroma dileme, na katere lahko odgovori samo stroka, zato je posebnega pomena pri oblikovanju smernic in dodatnih zahtev poverjena strokovnim telesom.

Glede na navedeno je po naravi stvari razumljivo, da se bodo predlogi predsednikov sodišč upoštevali v tistem pozivu, pri katerem bodo pred njegovo objavo ali hkrati z njo objavljene tudi dodatne zahteve in posamične smernice. Prav in potrebno je, da so potencialni kandidati z navedenim seznanjeni najpozneje hkrati z objavo poziva.

K 5. členu

Gre za uvodni člen v II. poglavju predloga zakona, ki nosi naslov »Strokovni svet«. Navedeno poglavje je šteti kot eno najpomembnejših poglavij in dragoceno novoto, ki jo je bilo vsa leta delovanja po sistemu predpisov iz leta 1994 zaznati kot nujno potrebno za urediti. Vloga stroke je bila v dosedanjih predpisih sicer omenjena, a bistveno premalo in s prenizko stopnjo formalne zavezanosti. Navedeno skuša predlagatelj regulirati z določbami od 5. do 13. člena, kjer ustanavlja Strokovni svet za sodno izvedenstvo, cenilstvo in tolmačenje.

V tem členu je opredeljen Strokovni svet. Gre torej za popolnoma nov institut, ki pa je po mnenju predlagatelja nujno potreben tako za krepitev stroke na področju imenovanj, razrešitev in podaljševanja statusa kot tudi zaradi potrebe po enotnem sogovorniku v primerih številnih strokovnih vprašanj.

Zdi se nujno in smiselno, da se Strokovnemu svetu podeli strokovno in operativno avtonomnost, kar pomeni, da je pri sprejemanju svojih (strokovnih) odločitev povsem samostojen. Kot je predlagatelj že pojasnil, se je v prenekaterih primerih dosedanje prakse pojavila potreba po enotnem sogovorniku na strani stroke, zato se je že tekom usklajevanja besedila tez in osnutka zakona s strokovno javnostjo pojavila ideja o skupnem, krovnem organu. V prvotnih idejnih zasnovah se je predlagala povezava s tako imenovanimi »resornimi ministrstvi«, ki bi dajala odgovore na strokovna vprašanja, ki jim pravosodno ministrstvo ni kos. Resorna ministrstva bi bila za posamezno strokovno področje določena z uredbo. Tekom usklajevanj pa se je izkazalo, da to ni dobra rešitev, saj tudi resorna ministrstva kot upravno-administrativni organi niso optimalna za razrešitev te problematike. Prav tako je bila s strani več strokovnih združenj močnejša tendenca, da bi se ustanovilo zbornico vseh sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev, kot jo poznamo v domeni inženirjev², vendar je predlagatelj ocenil, da bo trenutna rešitev (tj. Strokovni svet) za dosego opisanih ciljev zaenkrat lažje dosegljiva. Predlagatelj vseeno v prihodnosti vidi možnost ustanovitve Zbornice vseh sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev, kolikor bi se prvi korak, tj. ustanovitev Strokovnega sveta, izkazal za primernega.

Člane (in njihove namestnike – glej predlog šestega odstavka naslednjega člena) Strokovnega sveta na predlog ministra, pristojnega za pravosodje, imenuje Vlada Republike Slovenije za mandat šestih let z možnostjo ponovnega imenovanja. Način imenovanja je primeren siceršnji vlogi izvršilne veje oblasti, pri čemer je v naslednjem členu konkretiziran tudi način sestave tega sveta oziroma način podaje predlogov, kar je praviloma vselej prepuščeno strokovnim združenjem, tj. stroki. Političen vpliv na sestavo sveta, kar je bilo prav tako zaznati kot legitimno skrb strokovne javnosti, pa je v celoti odpravljen s predlaganim zadnjim stavkom tega odstavka, po katerem sme minister predlagati le člane, ki bodo predlagani v skladu s tem zakonom. Gre za vezanost ministra na predloge, ki bodo prispeli na ministrstvo v skladu z naslednjim členom predloga zakona, kar pomeni, da zunaj nabora prejetih predlogov minister ne bo smel iskati ali predlagati novega ali drugega člana. Gre za stavek, ki ga je potrebno dodati iz previdnosti, saj je bila bojazen glede vpliva politike mnogokrat izražena, celo s strani državnih organov, ki so oblikovali pripombe na predlog zakona. Upati je, da bo država v prihodnje uspela ustvariti

² Inženirska zbornica Slovenije.

pogoje in stanje, v katerem tozadevnih bojazni ne bo več potrebno izraziti. Ni namreč državi v ponos, da je politika v njej zaznamovana s tako zelo negativno konotacijo. Vsekakor je predlagatelj takšno bojazen bil primoran sprejeti, zato je tekom medresorskega usklajevanja iz previdnosti dopolnil predlagani člen z zadnjim stavkom.

K 6. členu

Navedeni člen določa sestavo Stokovnega sveta. Potrebno je bilo oceniti smiselno število članov Stokovnega sveta, tako, da le-ta ne bo preštevilčen³ in da bo hkrati lahko pokril vsa strokovna področja in podpodročja. Vsak član namreč, tako kot to izhaja iz tretjega odstavka tega člena, zastopa posamezen sklop strokovnih področij oziroma jezikov. Navedeno seveda ne pomeni, da vsak član o vseh strokovnih področjih celotnega (svojega) sklopa ve odgovoriti na vsa vprašanja, ki se vseh strokovnih področij dotikajo. Pokrivati sklop strokovnih področij pomeni, da predstavlja vsak član Stokovnega sveta nekakšen vezni člen med konkretno stroko in Stokovnim svetom ter ministrstvom, pristojnim za pravosodje, tako da lahko kadarkoli, ko se pojavi posamezno vprašanje, zagotovi ažurno strokovno pomoč z določenega strokovnega področja oziroma podpodročja, zlasti tudi ob aktivnem delovanju strokovnih teles.

Člane v Stokovni svet (sodne izvedence, cenilce ali tolmače) skladno z drugim odstavkom tega člena predlagajo strokovna združenja sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev. S tem želi predlagatelj poudariti pomen stroke in strokovnih združenj, ki do tega trenutka v celotni sistemski organizaciji sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev niso imela večje, zakonsko opredeljene vloge. Pri podaji predlogov bo šlo vsekakor za upoštevati morebiten obstoj statusa društva v javnem interesu, kar bo predlogu dalo lahko še dodatno težo. Kot problematična pa se na tej točki izkažejo tista strokovna področja oziroma podpodročja ali jeziki, kjer sodni izvedenci, cenilci ali tolmači niso povezani v strokovno združenje. V tovrstnih primerih člane v Stokovni svet predlagajo drugi organi ali strokovne institucije oziroma pristojna ministrstva. V primeru več kandidatov za člane Stokovnega sveta, skuša ministrstvo, pristojno za pravosodje, predloge poenotiti sporazumno, če pa sporazuma ni mogoče doseči, pa ima prednost predlagani član z najdaljšim obdobjem nepretrganega obstoja (možen je namreč tudi »pretrgani« obstoj, to je npr. primer, ko je bila oseba nekoč že sodni izvedenec, nato je dovoljenje prenehalo, kasneje pa je zopet bila imenovana za sodnega izvedenca) statusa sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača. Predlagatelj se je za tovrstno rešitev odločil po predvidevanju, da bodo podobne situacije lahko pogoste, zato se je zdelo smiselno kot kriterij zastaviti nepretrgano trajanje statusa sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača.

Sklopi strokovnih področij, ki jih pokriva posamezni član Stokovnega sveta, so nastali tekom strokovnega usklajevanja z združevanjem več strokovnih področij in podpodročij pod isti imenovalec. Čeprav se zdi, da morda določeno strokovno področje oziroma podpodročje po vsebini v celoti ne sodi v določen sklop, pa je potrebno izpostaviti, da je pri rangiranju več strokovnih področij v sklope težko najti povezovalni člen, zato je trenutna razdelitev zlasti izhodiščno sledila (tudi) poimenovanju trenutno obstoječih ministrstev, ki prav tako kot celota

³ Zlasti zaradi učinkovitosti in operativnosti.

pokrivajo prav vsa področja družbenega dogajanja, vendar pa se je pozneje nabor sklopov še nekoliko razširil (npr. forenzika, gradbeništvo, obrtna dejavnost, stroji in oprema, varnost).

Potrebno je izpostaviti, da se sodni tolmači tako po vsebini svojega dela kot tudi po ureditvi, ki se nanaša na njihov status, razlikujejo od sodnih izvedencev in sodnih cenilcev, zato imajo sodni tolmači dva svoja predstavnika⁴ v Strokovnem svetu, od tega posebej tudi predstavnika za slovenski znakovni jezik, ki je specifično jezikovno področje, ki terja tudi povsem druge veščine in znanja.

Katera strokovna področja oziroma jeziki bodo dejansko zajeti v posameznih sklopih strokovnih področij oziroma jezikov, se bo določilo z ugotovitvenim sklepom, ki ga na predlog Strokovnega sveta sprejme minister, pristojen za pravosodje. Enako je v primeru, če pride do oblikovanja novega področja, podpodročja ali jezika. Predlagatelj s tem zopet zagotavlja vpliv stroke, ki bo imel odslej neposreden vpliv na poimenovanje posameznih strokovnih področij, podpodročij, jezikov in nenazadnje na poimenovanje sklopov le-teh.

Nujno je potrebno izpostaviti peti odstavek 6. člena, ki določa, da v Strokovnem svetu vselej sodeluje predstavnik sodstva, ki pa nima pravice do glasovanja in ga imenuje predsednik Vrhovnega sodišča RS izmed sodnikov sodišč prve stopnje (tekem strokovnega usklajevanja je s strani sodstva namreč prispela pripomba, da je potreben predstavnik izmed prvostopenjskih sodnikov zaradi njihovega neposrednega stika s sodnimi izvedenci, cenilci ali tolmači). Pomen predstavnika sodstva v Strokovnem svetu se zdi smiselna v več pogledih. Predvsem gre za poudarek, da so sodni izvedenci, cenilci in tolmači v prvi vrsti pomočniki sodišč, zato mora biti sodstvo ažurno seznanjeno tudi s tekočo problematiko s tega področja. Gre tudi za prepotrebno (in doslej premalo izvajano) komunikacijo med sodišči in sodnimi izvedenci, cenilci in tolmači, ki bo, tako meni predlagatelj, s takšno ureditvijo lahko šele dobro zaživela. Poleg tega ne gre zanemariti nekdanje (pred letom 1994) močne vloge predsednikov sodišč v (splošni) relaciji do sodnih izvedencev in cenilcev, nekoliko manj tolmačev.

Vsak član Strokovnega sveta ima tudi svojega namestnika, za katerega pa bodo veljali enaki pogoji glede imenovanja, kot veljajo za člana, ki ga bo nadomeščal. Praviloma se bo namestnika določilo tako, da bo skupaj s članom lahko zagotovljena ustrezna uravnoteženost s strokovnimi področji ali jeziki, ki jih zajema posamezen sklop.

V zadnjem odstavku je vsebovana določba, po kateri predsednika Strokovnega sveta izvolijo člani z dvotretjinsko večino glasov s tajnim glasovanjem za dve leti, po poteku mandata pa ne more biti ponovno izvoljen. Predsednik bo torej izvoljen izmed članov, pri čemer bo njegova izvolitev posledica tajnega glasovanja kvalificirane večine.

K 7. členu

V navedenem členu so taksativno določene pristojnosti Strokovnega sveta. Preko njih se odraža vpliv stroke na najpomembnejša področja urejanja sodnega izvedenstva, cenilstva in tolmačenja. Strokovni svet tako sodeluje v vrsti najpomembnejših postopkov, in sicer

⁴ Za slovenski znakovni jezik in za sodno tolmačenje in prevode.

imenovanja, razrešitev in disciplinskih postopkov zoper sodne izvedence, cenilce in tolmače, poleg tega je zadolžen za potrditev dodatnih zahtev ter splošnih in posamičnih smernic za izdelavo izvedenskih mnenj, cenitev in tolmačenj. Predlagatelj izpostavlja tudi pomembno vlogo Strokovnega sveta pri skrbi za ustreznost nabora strokovnih področij, podpodročij ter jezikov v imeniku sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev, saj je ravno stroka tista, ki zna najbolje poimenovati posamezna strokovna področja in podpodročja izvedenstva in cenilstva ter izbrati ustrezen nabor le-teh. Strokovni svet ustanovi tudi Stalna in Začasna strokovna telesa in imenuje njihove člane, poleg tega pripravi tudi letno poročilo o svojem delu, zagotavlja strokovno pomoč ministrstvu, pristojnem za pravosodje, in opravlja druge naloge, določene z zakonom.

K 8. členu

Navedeni člen obravnava odločanje Strokovnega sveta; slednji odloča na sejah, odločitve pa sprejema z večino glasov vseh članov. V okviru tega člena je izpostavljeno odločanje o ustanovitvi Stalnih in Začnih strokovnih teles in o imenovanju članov stalnih in Začnih strokovnih teles – o navedenih zadevah (in tistih, za katere bo tako določeno v poslovniku) Strokovni svet odloča z dvotretjinsko večino glasov vseh članov. Predlagatelju se zdi smiselno, da pri sprejemanju pomembnejših odločitev Strokovni svet deluje oziroma odloča s predpisano dvotretjinsko večino glasov vseh članov, kar bo pomenilo najmanj deset (10) članov, medtem ko znaša navadna večina osem (8) članov. Kadar se bo na seji obravnavala strokovna vsebina (npr. smernice, dodatne zahteve ipd.), bo Strokovnemu svetu strokovno pomoč zagotavljalo ustrezno strokovno telo, kjer bo predstavnik tega telesa lahko še dodatno pojasnil sprejeto stališče, Strokovni svet pa bo na takšno stališče ali mnenje vezan (glej tudi 9. člen predloga zakona).

Nadalje je v predmetnem členu določeno, da sejo Strokovnega sveta skliče predsednik oziroma njegov namestnik, lahko pa njen sklic pisno zahteva tudi najmanj pet članov sveta, predsednik Vrhovnega sodišča RS ali minister, pristojen za pravosodje. V tovrstnih primerih mora predsednik oziroma namestnik Strokovnega sveta sklicati sejo v osmih dneh od prejema zahteve. Predlagatelj je predvidel namreč tudi možnost (takšne določbe pa so poznane tudi iz katerih drugih predpisov, ki urejajo delovanje svetov), da predsednik Strokovnega sveta ne bi bil naklonjen sklicu seje, zato navedeni člen dopušča možnost, da njen sklic zahteva najmanj pet članov sveta. Pet (5) članov pomeni manjšino (1/3), vendar pa kljub temu ni razloga, da tudi v teh primerih do sklica seje ne bi prihajalo, če navedeni člani tako (pisno) zahtevajo. Prav tako lahko vselej njen sklic zahtevata tudi predsednik Vrhovnega sodišča RS ter minister, pristojen za pravosodje. Slednja imata, skladno z navedenim členom, tudi možnost udeležbe na seji Strokovnega sveta ter možnost podaje stališč in predlogov o obravnavanih zadevah. Navedeno je z vidika povezanosti stroke, sodišč ter ministrstva, pristojnega za pravosodje, glede na predvideno zakonsko ureditev ključnega pomena, zlasti zaradi ažurnega pretoka informacij, jasnosti postopkov ter enotnih sogovornikov na vseh treh straneh (sodstvo, izvršilna veja oblasti in stroka). Če bo na seji obravnavana vsebina, ki jo je obravnavalo stalno ali začasno strokovno telo, bo vedno povabljen tudi predstavnik tega strokovnega telesa, ki bo lahko še dodatno pojasnil sprejeto stališče tega telesa. Predmetni člen predvideva tudi možnost, da Strokovni

svet k obravnavanju vprašanj iz svoje pristojnosti povabi tudi druge udeležence, in sicer predstavnike sodišč in drugih državnih organov, institucij, zbornic, strokovnih združenj, društev in drugih nevladnih organizacij, ki delujejo na posameznih strokovnih področjih.

V obravnavanem členu je določeno, da administrativna, tehnična in druga dela za Strokovni svet opravlja ministrstvo, pristojno za pravosodje. Takšna ureditev je z vidika porabe sredstev za administrativno in tehnično pomoč oziroma delo ekonomična, saj ministrstvo trenutno vodi že večino postopkov, v katere so bo odslej vključeval Strokovni svet, zato je tudi z vidika vsebine tovrstna ureditev nadvse smiselna. V prvi fazi vzpostavitve Strokovnega sveta bo to terjalo nekoliko več aktivnosti in prilagoditev, zlasti pa bo pomenilo tudi novoto v določenih delokrogih javnih uslužbencev.

K 9. členu

V predmetnem členu so Stalna strokovna telesa definirana kot strokovno usklajevalne skupine članov ali predstavnikov strokovnih združenj, sestavljenih iz sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev, ki Strokovnemu svetu zagotavljajo strokovno pomoč ter oblikujejo strokovna mnenja ali stališča glede vprašanj, ki zadevajo stroko. Stalna strokovna telesa so ustanovljena torej z namenom zagotavljanja (stalne) strokovne pomoči z določenega strokovnega področja oziroma jezika, pomoč pa neposredno nudijo Strokovnemu svetu⁵. Strokovni svet ustanovi in določi število Stalnih strokovnih teles (najmanj tolikšno in takšnih vrst, kot je sklopov, ki so zastopani v Strokovnem svetu), navedeni člen pa dodatno izpostavlja vlogo strokovnih združenj, saj se za člane Stalnih strokovnih teles praviloma imenuje člane strokovnih združenj, če so le-ta za določeno strokovno področje oziroma podpodročje ter jezik ustanovljena. Predlagani člen posebej določa, da je Strokovni svet vezan na stališča ali mnenja Stalnega strokovnega telesa, saj gre za vsebino stroke, ki jo bo kompetentno obravnavalo prav temu namenjeno strokovno telo.

Predlagani zakon omeji mandat članov Stalnih strokovnih teles, in sicer z iztekom obdobja imenovanja članov Strokovnega sveta, z možnostjo ponovnega imenovanja, posamezno Stalno strokovno telo pa ima tri člane. Na tak način je mandat članov Stalnih strokovnih teles povezan z mandatom članov Strokovnega sveta, kar se predlagatelju zdi smiselno zlasti z vidika učinkovitejšega (strokovnega) sodelovanja med člani teles in sveta. Vsakokratna sestava Strokovnega sveta bo tako pristojna za imenovanje vsakokratnih članov strokovnih teles.

Morebitno plačilo za njihovo delo bo lahko regulirano na enak način kot je bilo doslej določeno plačilo za delo članom strokovne komisije po Pravilniku o sodnih izvedencih in sodnih cenilcih (23. člen) oziroma Pravilniku o sodnih tolmačih (18. člen), medtem ko do sejnine člani ne bodo upravičeni, kar je posledica enotnega stališča stroke tekom strokovnega usklajevanja predpisa.

⁵ Strokovni svet tako tudi v izpostavljeni situaciji predstavlja nekakšen vezni člen v komunikaciji med Stalnimi strokovnimi telesi in sodišči ter Stalnimi strokovnimi telesi in ministrstvom, pristojnim za pravosodje.

K 10. členu

Predmetni člen definira Začasna strokovna telesa kot strokovno usklajevalne skupine članov ali predstavnikov strokovnih združenj, sestavljenih iz sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev za strokovna področja oziroma jezike, glede na vsebino strokovnega vprašanja ali naloge, ki jih ustanovi Strokovni svet za obravnavo posamičnih zadev iz pristojnosti Strokovnega sveta na področju ali jeziku, kjer ni ustanovljenega Stalnega strokovnega telesa. Začasna strokovna telesa so torej namenjena reševanju posameznih, sprotnih vprašanj z določenega strokovnega področja oziroma podpodročja ali jezika, s katerimi so soočeni bodisi sodišča bodisi ministrstvo, pristojno za pravosodje ali pa posamezniki. Začasna strokovna telesa bi lahko imenovali tudi 'ad hoc' telesa, saj jih Strokovni svet ustanovi po potrebi, torej ko se pojavi določeno strokovno vprašanje, ki ga po vsebini ni mogoče umestiti v okvir tistih strokovnih področij, ki jih pokrivajo Stalna strokovna telesa. Glede imenovanja članov, obdobja imenovanja in nalog ter vezanosti na mnenja ali stališča se uporabljajo določbe, ki veljajo za Stalna strokovna telesa, predlagatelj pa se v tem delu sklicuje tudi na obrazložitev k prejšnjemu členu. Ni namreč utemeljenega razloga, da bi glede tega veljale drugačne določbe.

Morebitno plačilo za njihovo delo bo lahko regulirano na enak način kot je bilo doslej določeno plačilo za delo članom strokovne komisije po Pravilniku o sodnih izvedencih in sodnih cenilcih (23. člen) oziroma Pravilniku o sodnih tolmačih (18. člen), medtem ko do sejnine člani ne bodo upravičeni, kar je posledica enotnega stališča stroke tekom strokovnega usklajevanja predpisa.

K 11. členu

V obravnavanem členu je urejena razrešitev članov Strokovnega sveta, Stalnih in Začasnih strokovnih teles. Predlagatelj loči članstvo, ki preneha po zakonu, kar ureja v prvem odstavku tega člena, in ostale primere prenehanja (drugi odstavek). Po zakonu članstvo v Strokovnem svetu, Stalnih in Začasnih strokovnih telesih preneha takrat, ko član izgubi status sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača, in sicer z dnem, ko postane odločba o prenehanju imenovanja ali razrešitvi (tj. izguba statusa) pravnomočna. Predlagatelju se zdi nujno potrebno, da veže članstvo v Strokovnem svetu in Stalnih ter Začasnih strokovnih telesih na status sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača, saj so navedene organizacijske oblike ustanovljene za reševanje strokovnih vprašanj s področja sodnega izvedenstva, cenilstva in tolmačenja. Seveda predlagatelj s tem ne omejuje članov Strokovnega sveta, Stalnih in Začasnih strokovnih teles, da se za reševanje določenih strokovnih vprašanj ne bi smeli obrniti na strokovnjaka, ki nima statusa sodnega izvedenca, cenilca in tolmača. Vseeno pa je po mnenju predlagatelja z vidika transparentnosti postopkov potrebno ločevati med organizacijo samo (relacija Strokovni svet – Stalna strokovna telesa – Začasna strokovna telesa) in zunanjimi strokovnimi sodelavci, ki po potrebi sodelujejo z navedenimi organizacijskimi oblikami.

V drugem odstavku predlaganega člena je določeno, da članstvo v Strokovnem svetu, Stalnem ali Začasnem strokovnem telesu preneha tudi, če posameznik dela in naloge v okviru teh organizacijskih oblik opravlja neredno ali nevestno in če želi sam prenehati s tovrstnim delom. Nerednost ali nevestnost se v tovrstnih primerih ugotovljata v okviru postopka za razrešitev sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača, obrazložen predlog pa lahko poda vsak član

Strokovnega sveta, Stalnega ali Začasnega strokovnega telesa (glej tudi 31. člen predloga zakona, kjer predlagatelj med disciplinske kršitve uvršča neupravičeno odklonitev sodelovanja v Strokovnem svetu ter Stalnem ali Začasnem strokovnem telesu). Prenehanje članstva predlagatelj tudi v tem primeru veže na dan, ko postane odločba, ki je bila podlaga za izgubo članstva, pravnomočna.

V tovrstnih primerih Strokovni svet imenuje nadomestnega člana, skladno z drugim odstavkom 6. člena tega predloga zakona (predlaganje članov).

K 12. členu

Sprejem poslovnika Strokovnega sveta je urejen v posebnem členu, saj gre za pomemben organizacijski akt, ki ureja postopek priprave in poteka sej, način dela sveta, glasovanja, načine varovanja tajnosti podatkov, sodelovanja z drugimi organi in obveščanje javnosti. Z namenom transparentnosti poslovanja se objavi na spletni strani ministrstva, pristojnega za pravosodje, kar je določeno v drugem odstavku navedenega člena. Pomembnost navedenega akta je izpostavljena tudi z določeno dvotretjinsko večin glasov vseh članov sveta (tj. najmanj deset članov), ki je potrebna za njegov sprejem.

K 13. členu

Sodni izvedenci, cenilci in tolmači, ki opravljajo naloge predsednika in članov Strokovnega sveta, Stalnih ter Začasnih strokovnih teles, bodo upravičeni do povračila dejanskih stroškov za delo in sodelovanje v skladu z Uredbo o sejinah in povračilih stroškov v javnih skladih, javnih agencijah, javnih zavodih in javnih gospodarskih zavodih (Uradni list RS, št. 16/09, 107/10, 66/12, 51/13 in 6/15). Kljub temu, da navedena uredba določa tudi možnost izplačila sejin, je bilo tekom strokovnega usklajevanja sprejeto enotno stališče, da se navedena možnost ne predpiše.

Kot zunanji izkaz strokovne in organizacijske avtonomnosti Strokovnega sveta predlagani zakon v drugem odstavku predmetnega člena določa pečat. Ker Strokovni svet deluje v okviru ministrstva, pristojnega za pravosodje, se zdi nujno potrebno, da je na pečatu grb Republike Slovenije in seveda naziv organizacijske oblike. Kot sedež je v tretjem odstavku tega člena določen sedež ministrstva, pristojnega za pravosodje, ki Strokovnemu svetu zagotavlja tudi finančne pogoje za njegovo delo.

K 14. členu

Navedeni člen uvaja tretje poglavje zakona, ki je namenjeno ureditvi področij in smernic. V 14. členu je določeno, da strokovna področja in podpodročja izvedenskega ali cenilskega dela oziroma jezikovna področja določi ministrstvo, pristojno za pravosodje, na obrazložen predlog Strokovnega sveta. Predlagatelj ohranja vlogo ministrstva, pristojnega za pravosodje, da določi strokovna področja in podpodročja izvedenskega in cenilskega dela oziroma jezikovna področja, na novo pa predlog zakona določa, da le-te (obrazloženo) predlaga Strokovni svet. Tako se tudi v določitev področij, podpodročij in jezikov neposredno vključuje stroka, ki zna zagotovo vsebinsko najbolje umestiti določeno strokovno področje oziroma podpodročje v

pravilen sklop oziroma le-tega pravilno poimenovati. Pri oblikovanju novega področja, podpodročja ali jezika oziroma pri izkazani potrebi po spremembi obstoječih področij, podpodročij ali jezikov, ministrstvo, pristojno za pravosodje, prav tako sodeluje s Strokovnim svetom in sledi njegovemu strokovnemu mnenju (oziroma preko njega strokovnemu znanju strokovnih teles).

Predlagatelj v tretjem odstavku navedenega člena uvrstitev strokovnega področja oziroma jezika v nabor strokovnih področij oziroma jezikov pogojuje z izdelanimi smernicami in dodatnimi zahtevami (glede dodatnih zahtev glej 17. člen predloga zakona). Podobno kot pri javnem pozivu⁶ tudi v tem primeru predlagatelj izpostavlja nujnost izdelave smernic in dodatnih zahtev, katerih pomen je že pojasnil (glej obrazložitev k 4. členu), dodatno pa so opredeljene tudi v nadaljevanju besedila.

K 15. členu

V tretjem odstavku obravnavanega člena je določeno, da splošne smernice vsebujejo enotno navedbo strukture, navodil in napotkov za izdelavo izvedenskih mnenj, cenitev in tolmačenj. S takšno opredelitvijo predlagatelj želi poenotiti formo izvedenskih mnenj, cenitev in tolmačenj, ne da bi s tem želel posegati v strokovno, avtorsko delo posameznika. Nemalokrat se je že v strokovni javnosti pojavila ideja o poenotenju forme izvedenskih mnenj, cenitev in prevodov, zlasti z namenom izdelave jasnejših, razumljivejših strokovnih izdelkov oziroma prevodov. Enako kot strokovna javnost se je tudi predlagatelj v praksi že večkrat soočil z dilemo, kako zagotoviti transparentnejše in po formi enotnejše strokovne izdelke. Sprejem splošnih kot tudi posamičnih smernic se zdi iz navedenih razlogov nujno potreben, oboje pa potrdi Strokovni svet na predlog ustreznega stalnega ali začasnega strokovnega telesa, ki lahko za ta namen sodeluje z ustreznim strokovnim združenjem. Ministrstvo, pristojno za pravosodje, na svoji spletni strani zaradi transparentnosti postopkov in delovanja sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev, objavi splošne in posamične smernice, v prvem odstavku navedenega člena pa je še določeno, da so jih sodni izvedenci in cenilci dolžni upoštevati pri svojem delu. Predlagatelj dolžnost upoštevanja smernic utemeljuje z dejstvom, da so se v praksi⁷ sodni izvedenci in cenilci že večkrat sklicevali, da oblika izvedenskega mnenja oziroma cenitve ni nikjer formalno predpisana in da kot avtorji lahko sami ocenijo, kaj morajo zapisati v mnenje oziroma cenitev in katera informacija bo za naročnika popolnoma odveč. Po mnenju predlagatelja so tovrstne navedbe neutemeljene, saj mora vsak sodni izvedenec oziroma cenilec poskrbeti, da bo naročniku jasno, kako je do določene ugotovitve oziroma rezultata tudi prišel, torej da poskrbi za določeno stopnjo transparentnosti in sledljivosti mnenj oziroma cenitev. Enako velja za sodne tolmače, čeprav predlagatelj poudarja, da pri sodnih tolmačih tovrstnih težav ni bilo pogosto zaslediti, vendar bo sprejem splošnih smernic tudi za tolmačenja obvezen (glej prvi in tretji odstavek predlaganega člena).

⁶ Objava javnega poziva k predložitvi vlog kandidatov za sodne izvedence, cenilce ali tolmače za tista strokovna področja, podpodročja oziroma jezike, za katera so dodatne zahteve oziroma smernice že izdelane. (gl. obrazložitev k 4. členu).

⁷ Zlasti v okviru postopkov morebitne razrešitve iz razloga nevestnosti.

Za posamične smernice je v četrtem odstavku tega člena določeno, da vsebujejo zlasti napotke in navodila za izdelavo izvedenskih mnenj in cenitev na posameznih strokovnih področjih ali podpodročjih, metode in sredstva, ki jih izvedenec ali cenilec pri izdelavi uporablja, okvirna področja in vsebine, ki so za izdelavo lahko pomembne in strukturo izvedenskega mnenja glede na posamezno strokovno področje ali podpodročje. V naslednjem odstavku je še določeno, da strokovnemu telesu posamičnih smernic ni potrebno oblikovati, če meni, da v teh primerih zadoščajo splošne smernice.

Splošne smernice so torej nekakšna nadpomenka posamičnih smernic, katerih potrebnost oziroma pomembnost ocenjuje stroka preko Strokovnega sveta oziroma strokovnih teles.

K 16. členu

Predmetni člen določa pogoje za imenovanje sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev in je, vsaj kar se pogojev tiče, vsebinsko podoben prvemu odstavku trenutno veljavnega 87. člena ZS. Iz razloga nedvoumnosti se izrecno navaja, da gre za fizično osebo, ki bo lahko pridobila ta status. Ministrstvo za finance je namreč opozorilo, da zaradi morebitne nejasnosti lahko pride do posledic z vidika obdavčitve dohodka, ki ga prejmejo imenovane osebe za opravljeno delo. V praksi se je namreč zastavilo vprašanje, ali je nagrada za opravljeno izvedensko delo dohodek gospodarske družbe ali fizične osebe oziroma se pojavlja težnja k takšni obravnavi. Po zakonu, ki ureja obdavčitev z dohodnino, je za pravilno davčno obravnavo dohodka potrebno določiti, kdo se šteje za dejanskega (ekonomskega) lastnika dohodka. V primeru SICT, ko je lahko le fizična oseba imenovana za opravljanje nalog, pri tem nosi odškodninsko odgovornost in je naslovnik pravice do nagrade, je po vsebini razmerja med sodiščem in imenovano osebo upravičeni (ekonomski) lastnik dohodka le fizična oseba. To pomeni, da se z vidika davčne obravnave lahko dohodek obravnava le kot dohodek fizične osebe.

Velja izpostaviti nov pogoj, da sodni izvedenec, cenilec ali tolmač ni bil razrešen po določbah zakona iz razloga trajnega odvzema pravice opravljati delo sodnega izvedenstva, cenilstva in tolmačenja (9. točka).

V nadaljevanju so kot možen dodaten pogoj za imenovanje ponovno izpostavljene sprejete dodatne zahteve, če so seveda objavljene na spletni strani ministrstva, pristojnega za pravosodje, pred ali hkrati z dnem objave poziva k predložitvi vlog za imenovanje sodnih izvedencev, sodnih cenilcev in sodnih tolmačev (glej tudi 4. člen predloga zakona).

V tretjem odstavku je definiran pogoj osebnostne primernosti, in sicer tako kot do sedaj v veljavnem ZS, tudi ta izhaja iz negacije (»Ni osebnostno primeren..«) stavka, definicija pa se nekoliko spreminja od sedaj veljavne. Trenutno veljavni ZS določa, da ni osebnostno primeren za delo izvedenca, kdor se je ali se obnaša tako, da je mogoče na podlagi njegovega ravnanja utemeljeno sklepati, da izvedenskega dela ne bo opravljal pošteno in vestno. Predlog novega zakona pa določa, da ni osebnostno primeren za delo sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača, čigar delo oziroma ravnanje ne izkazuje utemeljenega pričakovanja, da bo izvedensko delo opravljal pošteno ali vestno oziroma ne izkazuje utemeljenega pričakovanja, da bo varoval ugled in verodostojnost sodnega izvedenstva, cenilstva ali tolmačenja. Predlog novega zakona

se torej opre na besedno zvezo »utemeljeno pričakovanje«, trenutno veljavni ZS pa na »utemeljeno sklepanje«. Predlagatelj je osebnostno (ne)primernost ovrednotil torej v okviru utemeljenega pričakovanja in pri tem pojma poštenosti in vestnosti razdelil⁸, saj pogoja nista zapisana kumulativno, temveč ločena z besedo 'ali'. Predlog zakona tudi razširja pojem osebnostne neprimernosti, in sicer na varovanje ugleda in verodostojnosti sodnega izvedenstva, cenilstva ali tolmačenja.

Nova definicija osebnostne primernosti kot pogoja za imenovanje sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev po mnenju predlagatelja bolje opredeljuje navedeni pojem, zlasti zaradi razširitve pojma na varovanje ugleda in verodostojnosti ter zaradi ločitve do sedaj kumulativnih pogojev poštenosti in vestnosti. Osebnostno (ne)primernost je seveda težko dokazovati, vendar se je v praksi izkazalo, da je ta pogoj za imenovanje sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev nujno potreben. Tudi judikatura ga restriktivno presoja, zato je potrebno biti v obrazložitvah tozadevnih odločb izjemno natančen, jasen in brez dvoma. Gre za situacije, ki jih je vnaprej nemogoče predvideti, zato ta generični pravni pojem praksa od primera do primera napolni.

Izjemoma ima lahko kandidat za sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača nižjo izobrazbo ali manj let delovnih izkušenj, kot je to predpisano v prvem odstavku tega člena, če zaradi neobstoja ustrezne stopnje študijskega programa v Republiki Sloveniji ni mogoče izpolniti zahtevanega pogoja izobrazbe in če k imenovanju poda soglasje Strokovni svet.

Ustrezno strokovno znanje ter praktične sposobnosti in izkušnje bo kandidat izkazal z opravljenim posebnim preizkusom strokovnosti.

K 17. členu

Navedeni člen v tretjem odstavku dodatne zahteve opredeljuje kot dodatne pogoje, ki jih morajo izpolnjevati kandidati za sodne izvedence, cenilce ali tolmače, lahko pa jih za posamezno strokovno področje, podpodročje ali jezik potrdi Strokovni svet na predlog strokovnega telesa, in se nanašajo na podrobnejše pogoje glede izobrazbe in delovnih izkušenj.

Potrebno je izpostaviti raznolikost strokovnih področij in podpodročij pa tudi jezikov, ki so uvrščeni v nabor v imeniku sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev. Raznolikost se kaže že v izpolnjevanju pogojev glede izobrazbe in delovnih izkušenj, kot jih v predmetnem členu poudarja predlagatelj. Kot primer lahko izpostavimo že opravljanje strokovnega izpita na določenem strokovnem področju (na primer medicina, strojništvo, klinična psihologija in podobno), lahko pa gre tudi za poznavanje druge pisave (na primer cirilica, kitajske pismenke in podobno). Zaradi navedenih razlogov predlagatelj meni, da je sprejem ter objava dodatnih zahtev nujno potrebna, saj se s tem omogoči, da se različne stroke oziroma jezike v zakonsko dopustnem okvirju (nujno) različno obravnava. Gre za zahteve, ki bodo določene kot dodatni pogoj za imenovanje sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača, kar pomeni, da bodo morale biti kandidatom znane že pred ali hkrati z objavo poziva (glej tudi 4. člen predloga zakona).

⁸ Trenutno veljavni ZS namreč oba pogoja, poštenost in vestnost, pri definiciji osebnostne neprimernosti uporabi skupaj, predlog zakona pa poštenost in vestnost loči z besedo 'ali'.

K 18. členu

Navedeni člen ureja nekatera vprašanja, ki so procesne narave in ki se nanašajo na določitev sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača v konkretnem postopku. V teh primerih in iz previdnosti predlog zakona napotuje na ustrezno uporabo določb postopkovnih predpisov (Zakon o pravnem postopku, Zakon o kazenskem postopku).

Na pobudo Vrhovnega državnega tožilstva RS predlagatelj v novem drugem odstavku izrecno določa vsebino, za katero je po naravi stvari že doslej bilo mogoče pričakovati, da bo skladno z njo tudi postopano. V konkretnem sodnem postopku mora sodni izvedenec, sodni cenilec ali sodni tolmač, ki ga je določilo sodišče, vselej, kadar ugotovi, da za izvedbo naloge ni v celoti ali delno usposobljen ali kadar obstajajo druge okoliščine, zaradi katerih je mogoče utemeljeno pričakovati, da njegova naloga ne bo mogla biti v celoti ali delno v pomoč sodišču, na to pravočasno opozoriti sodišče. Namen in cilj dela sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača namreč ni primarno zgolj izdelava naloge, brez da hkrati ne zagotovi kar je mogoče kakovostnega in ustreznega izdelka, ki bo dejansko lahko pripomogel sodniku pri odločitvi. Če naloženega dela zaradi različnih okoliščin ne bo mogel pripraviti tako, da bo opravičil namen svojega imenovanja v konkretnem primeru, bo na to moral opozoriti sodišče. Določba kot takšna ne ostaja imperfektna, saj predlagani zakon (na pobudo stroke) normira tudi posledice za morebitno kršitev te določbe (glej nabor disciplinskih kršitev).

Kljub podanim predlogom tekom medresorskega usklajevanja (Varuh človekovih pravic), da naj bi predlagani zakon urejal tudi vprašanja imenovanja strokovnjakov, ki niso sodni izvedenci, cenilci ali tolmači (tj. imenovanja ad hoc strokovnjaka izven imenika sodnih izvedencev, cenilcev ali tolmačev) pa predlagatelj opozarja, da predlagani zakon ni namenjen urejanju tozadevnih vprašanj. Gre za postopkovno regulativo (ZKP, ZPP), ki imenovanje strokovnjakov že doslej dopušča, zato je imenik, voden na ministrstvu, sodniku zgolj v pomoč. Namen predlaganega zakona ni urejanje in predpisovanje pravil za »dokazovanje z izvedencem / strokovnjakom«, ampak urejanje statusnih vprašanj oseb, ki pridobijo za svojo dejavnost dovoljenje ministra za pravosodje. Vsekakor pa ni razloga, da se navedena vprašanja ne preučijo hkrati ob evalvaciji predpisa (glej 59. člen predloga zakona).

Predlagani tretji in četrti odstavek sta v člen vključena na pobudo vrhovnega sodišča. Gre za možnost elektronske komunikacije s sodiščem ob pogojih, ki jih predlog člena navaja.

K 19. členu

Navedeni člen opredeljuje, kaj mora oseba, ki želi biti imenovana za sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača, ministrstvu, pristojnemu za pravosodje, poleg že opredeljenih dokazil posredovati (nekatero osebne in kontaktne podatke, ki so taksativno naštet). Na pobudo stroke predlagatelj vključuje navedbo življenjepisa na standardiziranem Europass obrazcu (glej tudi predlagane določbe o vsebini imenika).

K 20. členu

Navedeni člen ureja opravljanje posebnega preizkusa strokovnosti. Preizkus strokovnosti odredi minister, pristojen za pravosodje, opravlja pa se pred komisijo, katero sestavljajo strokovnjaki, sodniki, državni tožilci, odvetniki ali notarji in uslužbenci ministrstva, pristojnega za pravosodje. Komisija je po svoji strukturi tridelna (strokovnjaki – sodniki, državni tožilci, odvetniki ali notarji – uslužbenci ministrstva, pristojnega za pravosodje), kar je novost⁹. Kot novost je potrebno izpostaviti zlasti člane iz vrst sodnikov, državnih tožilcev, odvetnikov ali notarjev. Po mnenju predlagatelja mora sodni izvedenec, cenilec ali tolmač dobro poznati organizacijo in delo pravosodnih organov, zato se zdi smiselno navedene osebe vključiti v delo strokovnih komisij. Predlagatelj daje Strokovnemu svetu možnost, da sodeluje pri določanju članov strokovnih komisij iz vrst strokovnjakov in s tem tudi v procesu imenovanja strokovne komisije zagotavlja ustrezen vpliv stroke.

Člani komisije morajo imeti najmanj takšno stopnjo izobrazbe, kot se zahteva za imenovanje kandidata za sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača. Strokovna izobrazba izpraševalca namreč ne sme biti nižja, kot se zahteva pri pogojih, ki določajo pristop kandidata k preizkusu.

Preizkus se, tako kot v trenutno veljavni ureditvi, lahko opravlja največ trikrat, če oseba v treh poskusih preizkusa ne opravi pa se šteje, da ne izpolnjuje pogoja strokovnega znanja ter praktičnih sposobnosti za opravljanje dela sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača. Vsebino in način opravljanja posebnega preizkusa strokovnosti sicer predpiše minister, pristojen za pravosodje, novost pa je v tem, da ju minister predpiše na predlog Strokovnega sveta, s čimer se zopet zagotavlja neposreden vpliv stroke na postopek imenovanja sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev.

K 21. členu

Opredeletev prisege ostaja vsebinsko popolnoma enaka kot v veljavnem ZS¹⁰. Prav tako je določba drugega odstavka enaka sedanji določbi drugega odstavka 94. člena ZS, medtem ko je določba tretjega odstavka po vsebini povsem enaka določbi zadnjega stavka prvega odstavka 88. člena tega ZS.

Povsem nov je četrti odstavek tega člena, ki določa, da če strokovni svet ugotovi potrebo po spremembi poimenovanja obstoječega strokovnega področja, podpodročja ali jezikovnega področja ali potrebo po spremembi uvrstitve sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača v nabor področij ali podpodročij, o tem ministrstvo, pristojno za pravosodje, obstoječemu sodnemu izvedencu, cenilcu ali tolmaču izda ugotovitveno odločbo, pri čemer glede prisege in dneva imenovanja veljajo določbe prejšnjega odstavka tega člena.

⁹ Trenutno veljavni ZS v petem odstavku 87. člena določa, da lahko minister, pristojen za pravosodje, odredi poseben preizkus strokovnosti pred komisijo, sestavljeno iz strokovnjakov s področja, na katerem bo oseba opravljala izvedensko delo.

¹⁰ In sicer za sodne izvedence in sodne cenilce je zapisana v prvem odstavku 88. člena, za sodne tolmače pa v 94. členu ZS.

Razvoj znanosti, napredek, spremembe in druge okoliščine lahko povzročijo potrebo po redefiniranju področij ali podpodročij sodnega izvedenstva, cenilstva ali (manj pogosto) tolmačenja. V praksi so tovrstne situacije že nastale in so se reševale od primera do primera ustrezno. Tako je bilo na primer nekdanje jezikovno področje »govorica gluhonemih« preimenovano v »slovenski znakovni jezik«, spremembe so bile izvedene tudi na podpodročjih psihologije in podobno. V takšnih primerih ključno vlogo opravi stroka (gl. tudi šesto alinejo 7. člena predloga zakona), četrti odstavek predlaganega člena pa navedene situacije v izogib pomislekom glede načina reševanja omenjenih problematik dodatno regulira. Gre tako za (1) primer preimenovanja (pod)področja, tj. zgolj drugačen naziv, a povsem enaka vsebina, prav tako pa gre za (2) primer spremenjenih okoliščin, ki so skozi leta povzročile, da bi bilo osebo, ki je bila že imenovana, pravilneje uvrstiti znotraj drugega (pod)področja. Obravnavana problematika je namreč proces v stalnem dograjevanju, zato se zdi predlagatelju smotrno, da obe možni situaciji regulira in s tem predpiše pravila ravnanja.

K 22. členu

Novost predstavlja uvedba instituta mentorstva. Strokovna javnost je na skupnih usklajevalnih sestankih v mesecu juniju 2017 in nadalje v novembru 2017 predlagatelju večkrat omenila, da bi sodni izvedenci kot začetniki lahko imeli ob sebi mentorja, ki bi jih usmerjal in jim pomagal pri izdelavi prvih izvedenskih mnenj, cenitev ali prevodov. Predlagani zakon tako v obravnavanem členu uvaja institut mentorstva in ga fokusira še zlasti na tiste primere, kadar so za samostojno oblikovanje izvedenskih mnenj, cenitev ali prevodov potrebna dodatna znanja in veščine, ki jih drugače oseba ne more pridobiti. Z mentorstvom torej sodni izvedenec, cenilec ali tolmač začetnik pridobi ustrezna znanja in veščine, ki jih bo potreboval za samostojno opravljanje strokovnega dela.

Mentorstvo se opredeli s pogodbo, ki se sklene med ministrstvom, pristojnim za pravosodje, sodnim izvedencem, cenilcem ali tolmačem in mentorjem, s (tripartitno) pogodbo pa se opredeli trajanje usposabljanja z mentorjem (ne more biti daljše od enega leta), obseg mentorjevih zadolžitvev in obveznosti sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača, pravice in dolžnosti mentorja in kandidata, opredelitev finančnih sredstev ter dolžnost in način poročanja o izvedenih nalogah. Mentorstvo se vpiše v javni del imenika, saj je za pravno varnost državljanov in za jasnost, transparentnost delovanja sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev nujno potrebno, da je širša javnost s tem seznanjena ves čas, dokler mentorstvo traja. Opozoriti velja na solidarno odgovornost za izvedenska mnenja, cenitve ali tolmačenja, ki so izdelana oziroma opravljena v obdobju trajanja mentorstva, ki velja za sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača in mentorja. Predlagatelj meni, da se s tem zagotavlja tudi večji občutek odgovornosti, ki ga prevzemata oba strokovnjaka s sprejeto nalogo, še zlasti pa mentor, ki s svojim delom skrbi za ustrezno podajanje strokovnega znanja začetniku.

Za izvedenska mnenja, cenitve ali tolmačenja, izdelana ali opravljena v obdobju trajanja mentorstva, bo tako veljala solidarna odgovornost sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača ter mentorja. Obligacijski zakonik (OZ), ki ga v teh primerih štejemo kot osnovo, govori o solidarni odgovornosti (npr. 186. člen OZ). V 2. odseku (členi 395 in naslednji) OZ so določbe o vsebini solidarne obveznosti. Vsak dolжник solidarne obveznosti odgovarja upniku za celo obveznost in

lahko upnik zahteva njeno izpolnitev od kogar želi, vse dotlej, dokler ni popolnoma izpolnjena; vendar pa obveznost preneha, ko jo en dolžnik izpolni, in tedaj so vsi dolžniki prosti. Določbe o povračilu plačanega se nato nahajajo v 404. členu OZ, po katerem ima dolžnik, ki je izpolnil obveznost, pravico zahtevati od vsakega sodolžnika, da mu povrne del obveznosti, ki pade nanj. Če bo stranka torej uveljavljala odgovornost od mentorja, bo ta lahko terjal delež od sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača. V 405. členu OZ je nadalje določeno, da v primeru če ni dogovorjeno ali ne izhaja sicer iz pravnih razmerij med udeleženci v poslu kaj drugega, bremeni vsakega dolžnika enak del. Vendar je v primeru, če je bila solidarna obveznost sklenjena v izključnem interesu nekega solidarne dolžnika, ta dolžan povrniti celoten znesek obveznosti sodolžniku, ki je poplačal upnika. Morda bo smiselno razmerje med sodnim izvedencem, cenilcem oziroma tolmačem ter mentorjem tudi glede povračilnih zahtevkov dodatno urediti v pogodbi o mentorstvu, za kar predlog tega člena ne predstavlja ovire.

K 23. členu

Navedeni člen odpira poglavje vodenja evidenc, ureja pa vodenje imenika sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev. V prvem odstavku je opredeljen namen vodenja imenika (odločanje in vodenje postopkov po tem zakonu in zagotavljanje pravne varnosti v postopkih pred sodišči in drugimi državnimi organi) in obseg podatkov, ki so vanj vpisani. V tretjem odstavku je zapisano, v kakšnem obsegu je navedeni imenik javen. Javni del imenika bo, tako kot že sedaj, objavljen na spletni strani ministrstva, pristojnega za pravosodje (4. odstavek). Nabor podatkov, ki se vodijo v imeniku in v javnem delu imenika je načeloma povzet po trenutno veljavnem drugemu in tretjemu odstavku 88. člena ZS, dodani so zgolj podatki, ki so preko uvedenih institutov dodani v predlagani zakon (navedba mentorja in obdobje mentorstva, podatek o pravnomočnem disciplinskem ukrepu in podatek o javnem opominu). V javni del imenika se dodaja še podatek o datumu imenovanja sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača. Posebnega pomena je novi drugi odstavek, po katerem ministrstvo zagotavlja podatke iz imenika sodstvu za potrebe izvajanja nalog sodne uprave. Izpostaviti pa velja še podatek o poštnem naslovu v javnem delu imenika, ki bo lahko na željo sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača ostal nejavni (sorazmernost s potrebami javnosti in varovanju izpostavljenosti posameznika).

Posebej glede podatkov o zaposlitvi oz. podatkov o drugem zaposlitvenem statusu (npr. samozaposlen, brezposeln, upokojenec ipd.) izpostavljamo dva aspekta. Sodišče nas je v okviru strokovnega usklajevanja obvestilo, da gre za podatek, ki je dejansko predviden kot javen že po sedaj veljavnem predpisu, vendar pa ga v tem delu imenika trenutno ni (po naknadni preveritvi je bilo mogoče ugotoviti, da gre za informacijsko nedoslednost, ki jo je potrebno odpraviti). Ker tega podatka trenutno ni razvidnega iz javnega dela imenika, morajo SICT ob vsaki vložitvi stroškovnika priložiti pisno izjavo, s katero bodisi zahtevajo vključitev v zavarovanje po 18. členu ZPIZ-2 bodisi s katero obveščajo sodišče, da so zavarovani po drugi pravni podlagi. Navedena izjava je obvezna in jo je potrebno podati ob vsaki priglasitvi nagrade ter povračila stroškov, sicer se plačilo ne more izvršiti. Če izjave ob stroškovniku ni, morajo sodišča k temu pozvati SICT, kar predstavlja nezamisljivo delo za strokovne sodelavce, svetovalke in tudi SICT, hkrati pa povzroča tudi nezaželene časovne odmike pri reševanju stroškovnikov in posledičnem plačilu za delo. Sodstvo je zato pozvalo k dejanskemu izvrševanju že sedaj veljavne določbe ali k premisleku (če se ta ne izvršuje zaradi varovanja osebnih

podatkov) o načinu, kako sodiščem omogočiti dostop do nejavnega dela imenika. Upoštevajoč okoliščino, da med naročniki storitev niso le sodišča, je predlagatelj zadržal obstoječi podatek med podatki, ki se javno objavijo, pri tem pa sledil tudi pripombi Informacijskega pooblaščenca, ki je opozoril na nejasnost sedanjega pojma »drug status« in predlagal dopolnitev, v kolikor je mišljen »drug zaposlitveni status«. Temu je predlagatelj v celoti sledil.

Enak prepis vsebine ZS se nanaša na pridobivanje podatkov o sodnih izvedencih, cenilcih in tolmačih, ki jih taksativno našteva predlog petega odstavka obravnavanega člena in se nanašajo na podatek o stalnem in začasnem prebivališču, podatek o vpisu ali izpisu v kazensko evidenco in podatek o datumu smrti. Dodan je podatek o zdravstvenem zavarovanju, ki ga po predlogu zakona ministrstvo lahko pridobiva od upravljavca evidence o zavarovanih osebah obveznega zdravstvenega zavarovanja (ZZZS). Gre za zagotavljanje ažurnosti podatka o zaposlitvi, upoštevajoč potrebo, izpostavljeno v prejšnjem odstavku obrazložitve k temu členu.

Določbi zadnjih dveh odstavkov tega člena se nanašata na hrambo podatkov iz imenika sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev, in sicer je določeno, da se podatki o posamezniku po izbrisu iz imenika arhivirajo (predvidena je trajna hramba, kajti gre za podatke, ki so tudi po preteku daljšega obdobja lahko potrebni za izkazovanje določenih dejstev in okoliščin), pravico do vpogleda v te podatke pa imajo subjekti iz drugega odstavka tega člena zaradi potreb uradnih postopkov in upravičene osebe, ki izkažejo pravni interes. Navedena odstavka sta nujno potrebna zlasti zaradi zagotavljanja pravne varnosti tako ljudi kot tudi pravnih oseb.

K 24. členu

Gre za enako vsebino trenutno veljavnega petega odstavka 88. člena ZS, ki določa, da mora sodni izvedenec, cenilec ali tolmač pisno ali po elektronski pošti sporočiti ministrstvu, pristojnemu za pravosodje, vsako spremembo podatkov o poštnem naslovu, na katerem je dosegljiv, naslovu stalnega ali začasnega prebivališča, kontaktni telefonski številki ali naslovu elektronske pošte in podatkov o zaposlitvi ali drugem statusu. Če ministrstvo, pristojno za pravosodje, izjave o točnosti oziroma spremembi podatkov ne prejme do konca prvega meseca v koledarskem letu, se takšno osebo izbriše iz javnega dela imenika sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev in se jo vanj ponovno vpiše po prejemu tovrstne izjave.

Za hitro in učinkovito poslovanje ter delo sodišč je nujno, da so ti ažurno obveščeni o vsaki morebitni spremembi kontaktnih podatkov sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev, ki predstavljajo potrebno strokovno pomoč v številnih sodnih postopkih. Predlagatelj je bil sicer s strani strokovne javnosti seznanjen, da se le-ta ne strinja z omenjeno določbo, saj menijo, da sankcija za neposredovanje pisne izjave o tem, da so vsi podatki v imeniku točni, ni niti smiselna niti sorazmerna. Temu predlagatelj ne more pritrditi, saj gre, kot že rečeno, za zagotavljanje pravne varnosti in neposrednih kontaktov številnih strokovnjakov, ki jih potrebujejo v prvi vrsti sodišča, upravni organi in nenazadnje tudi širša javnost. Z večanjem možnosti, da javno objavljeni podatki niso točni, se povečuje tudi riziko, da sodnik posameznik v ustreznem času ne bo mogel priti do ustreznega sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača. Iz teh razlogov se zdi vendarle potrebna tudi ta, dokaj minimalna zaveza posameznikov, da spremembe podatkov ali izjavo, da so podatki točni, vselej posredujejo ministrstvu. Posledica neposredovanja ne bo

odvzem licence, ampak začasen izbris iz javnega dela imenika, kar je vsekakor sorazmeren ukrep in je bil kot takšen prepoznan že ob prvi vključitvi te vsebine v zakon¹¹.

Predlagatelj si sicer že vrsto let prizadeva, da bi bil imenik sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev kar se da ažuriran in posodobljen. Kljub temu pa še vedno prihaja do določenih netočnosti, ki pa se pojavljajo predvsem zaradi neažurnega obveščanja ministrstva, pristojnega za pravosodje, o spremembah podatkov. Neredko se namreč zgodi, da sodni izvedenec, cenilec ali tolmač sporoči sodišču, da dela ne misli več opravljati, pozabi pa to sporočiti ministrstvu. Seveda gre razloge za to iskati tudi v dejstvu, da je nekoč (pred letom 1994) sodne izvedence in cenilce imenovalo sodišče in da je ravno sodišče tisto, ki sodne izvedence in cenilce (pa tudi tolmače) največkrat angažira za pomoč.

Vsebinsko novost predstavlja tretji odstavek obravnavanega člena, ki določa, da morajo sodni izvedenci, cenilci in tolmači v roku iz prejšnjega odstavka ministrstvu, pristojnem za pravosodje, posredovati tudi pisno izjavo o delu v prejšnjem koledarskem letu, ki vsebuje podatke o izvedenskih mnenjih, cenitvah oziroma prevodih ali tolmačenju. Gre za podatke o številu izdelanih izvedenskih mnenj, cenitev ali tolmačenj, ter njihovih dopolnitev (slednje dodano tekom strokovnega usklajevanja) in podatek o nazivih državnih organov, ki so zahtevali izvedbo njegovega dela. Ti podatki bodo prikazovali dejansko obsežnost dela sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev v posameznem koledarskem letu, na podlagi navedenih podatkov bo ministrstvo, pristojno za pravosodje, lahko izvajalo statistično – analitične preglede in ugotavljalo obremenjenost strokovnjakov, hkrati pa bodo podatki lahko koristili Strokovnemu svetu pri presoji na primer strokovne usposobljenosti posameznega strokovnjaka ali pri reševanju drugih vprašanj. Posledica nepredložitve izjave z navedenimi podatki je enaka posledici nepredložitve izjave o točnosti podatkov – izbris iz javnega dela imenika do posredovanja izjave (glej tudi ustrezno prehodno določbo).

V petem odstavku tega člena je še določeno, da je sodni izvedenec, cenilec oziroma tolmač za potrebe izvajanja tega zakona vsa izdelana izvedenska mnenja, cenitve oziroma prevode listin dolžan hraniti v fizični ali elektronski obliki, in sicer še najmanj pet let po njihovem nastanku. Predmetna zaveza o hrambi izdelanih izvedenskih mnenj, cenitev oziroma prevodov izhaja iz namena izvrševanja več določb predlaganega zakona, zlasti pa tretjega odstavka obravnavanega člena in tretjega odstavka 35. člena (preverjanje strokovne usposobljenosti).

K 25. členu

Gre za vsebinsko popolnoma novo določbo, ki jo uvaja predlog zakona, in sicer gre za mirovanje statusa. Ozadje te določbe gre iskati v tendenci po čim večji uporabnosti podatkov. Sodni izvedenec, cenilec ali tolmač lahko enkrat v obdobju petih let zahteva, da se ga začasno izbriše iz javnega dela imenika za obdobje, ki ne more biti krajše od treh mesecev in ne daljše od enega leta, in sicer zaradi subjektivnih razlogov. V primeru objektivnih razlogov (na primer bolezen ali druga okoliščina, ki je sodni izvedenec, cenilec ali tolmač ne more preprečiti), lahko

¹¹ V okviru Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodiščih (ZS-F), Uradni list RS, št. 127/06.

zahteva, da se ga začasno izbriše iz javnega dela imenika za obdobje, ki je navedeno v njegovih zahtevi, vendar ne za obdobje, daljše od pet let.

Predlagatelj uvaja predmetno določbo z namenom omogočiti sodnim izvedencem, cenilcem ali tolmačem, da iz določenih razlogov uveljavljajo pravico do mirovanja statusa, kar pomeni, da v tem času opravičljivo niso dosegljivi za naročnike in jim zato tudi ni potrebno opravljati dela sodnih izvedencev, cenilcev ali tolmačev. Pomembno pa je izpostaviti tretji odstavek navedenega člena, ki določa, da obdobje mirovanja ne vpliva na pravice in obveznosti sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev, ki so povezane s samim statusom. Navedeni odstavek se nanaša zlasti na dolžnost strokovnega izpopolnjevanja, ki jo mora torej sodni izvedenec, cenilec ali tolmač, ne glede na mirovanje statusa, izpolniti.

Predlagatelj zamejuje največjo možno časovno obdobje mirovanje tako navzdol (trije meseci) kot tudi navzgor (pet let). Smiselno se zdi, da mirovanje ne teče dlje od petih let, saj je jasno, da se sodni izvedenec, cenilec ali tolmač predvsem z opravljanjem svojega dela izpopolnjuje, pridobiva več izkušenj in ker je aktiven, posledično tudi boljše opravlja delo. Predlagatelj meni, da bi z daljšim časovnim obdobjem mirovanja statusa posameznih strokovnjakov stroka bistveno izgubljala na kvaliteti, česar ne gre dopuščati.

K 26. členu

Ponovno gre za vsebinsko novo določbo, ki se nanaša na vodenje evidence posebnih preizkusov strokovnosti za sodne izvedence, cenilce in tolmače in ki taksativno določa, kateri podatki se v tovrstni evidenci vodijo. Evidenco vodi Center za izobraževanje v pravosodju, ki je tudi izvajalec vseh posebnih preizkusov strokovnosti za navedene strokovnjake.

Evidenca je interna in se kot takšna tudi vodi in obdeluje; ni namenjena javnosti, ampak je oblikovana smiselno, za potrebe obdelovanja podatkov v okviru ministrstva, pristojnega za pravosodje.

K 27. členu

Predmetni člen uvaja poglavje o strokovnem izpopolnjevanju in se nanaša na izobraževanja in preizkus strokovnosti. Vsebinsko je prvi odstavek navedenega člena podoben šestemu odstavku trenutno veljavnega 87. člena ZS. Gre za zapis dolžnosti, da so se sodni izvedenci, cenilci in tolmači dolžni strokovno izpopolnjevati in sproti seznanjati zlasti z novimi dognanji in metodami v stroki oziroma sodelovati na posvetovanjih in strokovnih izobraževanjih, ki jih organizira pristojni državni organ, pooblaščen organizacija, strokovno združenje ali druga strokovna institucija. Predlagani zakon predvideva možnost, da minister, pristojen za pravosodje, na predlog Strokovnega sveta določi, da morajo sodni izvedenci, cenilci in tolmači iz posameznih strokovnih področij in podpodročij oziroma jezika v določenem roku opraviti posebne preizkuse strokovnosti; če preizkusa ne opravijo, se izbrišejo iz javnega dela imenika in se vanj ponovno vpišejo po opravljenem preizkusu. Gre za opisno podobno možnost, kot jo opredeljuje že navedeni šesti odstavek trenutno veljavnega 87. člena ZS, le da predlagani zakon zopet prepušča stroki odločitev o tem, ali bo podala predlog za opravljanje preizkusa strokovnosti ministru, poleg tega predlog zakona predvideva, da se sodnega izvedenca, cenilca

ali tolmača v primeru, da ta (prvič) ne opravi preizkusa, zgolj izbriše iz javnega dela imenika, medtem ko izpostavljena določba ZS določa, da se takšno osebo razreši.

Predlagatelj meni, da je bodoča ureditev bolj smiselna z dveh vidikov. Prvi je, da se stroki (Strokovnemu svetu) prepusti odločanje o tem, ali bo podala predlog za opravljanje preizkusa strokovnosti ali ne; stroka namreč zagotovo najbolje ve, kdaj se je določeno strokovno področje, podpodročje oziroma jezik tako spremenil oziroma razvil, da je potrebno ponovno opraviti preizkus strokovnosti in preveriti, ali obstoječi, že imenovani strokovnjaki sledijo razvoju stroke oziroma jezika. Drugi razlog oziroma vidik bodoče ureditve pa je v tem, da se sodnim izvedencem, cenilcem in tolmačem ponudi možnost, da tudi predmetni preizkus strokovnosti lahko opravljajo trikrat in ne zgolj enkrat (torej podobno kot pri imenovanju za sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača), šele nato se šteje (tako tretji odstavek predlaganega zakona), da oseba ne izpolnjuje pogoja strokovnega znanja in praktičnih sposobnosti za opravljanje dela sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača.

K 28. členu

Predmetni člen ureja načine preverjanja strokovne usposobljenosti. V prvem odstavku je določeno, da strokovno usposobljenost sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev po preteku petih let od dneva imenovanja in po preteku vsakih nadaljnjih pet let preverja Strokovni svet po predhodni obravnavi pri ustreznem strokovnem telesu. Stroki se torej prepušča odločitev o tem, ali je posamezen sodni izvedenec, cenilec ali tolmač (še vedno) strokovno usposobljen ali ne, kar šteje predlagatelj za pomemben in smiseln odmik od trenutne ureditve¹². Nadalje predlog zakona v drugem odstavku obravnavanega člena izrecno določa, da je predložitev predmetnih dokazil zgolj eden (praviloma sicer ključen) izmed načinov preverjanja strokovne usposobljenosti, v tretjem odstavku pa našteje še ostale načine (predlog za opravljanje posebnega preizkusa strokovnosti, preverjanje vestnosti pri izdelavi treh naključno predloženih anonimiziranih prepisov izvedenskih mnenj, cenitev ali prepisov prevodov, upoštevanje mnenja, priporočila, ocene ali drugega dokazila o strokovnem usposabljanju ali pa Strokovni svet določi drug ustrezen način preverjanja).

Predlagatelj ocenjuje, da je trenutno preverjanje strokovne usposobljenosti zgolj s štetjem in pregledom ustreznosti predloženih dokazil nesmiselno, zlasti z vidika preozkega vpogleda v strokovnost posameznika. Smiselno se zdi, da se strokovna usposobljenost preverja tudi z oceno vestnosti izdelave anonimiziranih prepisov mnenj, cenitev ali prepisov prevodov, saj se z izdelavo le-teh največkrat pokaže strokovnost in odličnost strokovnjaka. Poleg tega je potrebno tovrstno oceno popolnoma prepustiti stroki, kot to predvideva predlagani zakon. Tako po izvedenem preverjanju strokovne usposobljenosti skladno s četrtem odstavkom obravnavanega člena Strokovni svet poda mnenje, ki ga posreduje ministru, pristojnemu za pravosodje, ki mnenje tudi dosledno upošteva.

K 29. členu

¹² Trenutno se strokovno usposobljenost sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev vsakih pet let preverja zgolj s pregledom predloženih dokazil o strokovnem izpopolnjevanju in seznanitvi z novimi dognanji v stroki, kot to določa četrti odstavek veljavnega 84. člena ZS.

Navedeni člen uvaja popolnoma novo poglavje o disciplinski odgovornosti in postopku, ki je trenutna ureditev v okviru ZS ne predvideva. ZS namreč v primerih odklonskih pojavov predvideva zgolj najhujšo sankcijo, tj. postopek razrešitve. V praksi pa so seveda možni tudi manj akutni odkloni, ki jih gre v luči načela sorazmernosti tudi predvideti in zanje prepisati potrebno regulativo presoje in morebitnih sankcij. Obravnavani člen določa, da je sodni izvedenec, cenilec ali tolmač disciplinsko odgovoren, če pri izvajanju ali v zvezi z izvajanjem dela sodnega izvedenstva, cenilstva ali tolmačenja krši določbe tega zakona oziroma drugih predpisov, ali če s katerikoli svojim ravnanjem krni ugled ali verodostojnost sodnega izvedenstva, cenilstva ali tolmačenja.

Disciplinska odgovornost torej ne zajema zgolj področja delovanja sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača, temveč se širi tudi na tista ravnanja, ki niso povezana z njegovim delom (katerokoli ravnanje). Krnitev ugleda ali verodostojnosti sodnega izvedenstva, cenilstva ali tolmačenja je sicer široko zastavljena, saj je določba zgolj opisna in jo napolni šele konkreten dejanski stan. Potrebno je dodati, da so sodni izvedenci, cenilci in tolmači tisti strokovnjaki, ki morajo vselej paziti na svoj ugled, saj jim je poverjeno zaupanje ministrstva, pristojnega za pravosodje, sodišč in posameznikov, ki so deležniki številnih sodnih in upravnih postopkov. Morebitno neustrezno ravnanje sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača zunaj njegovega delokroga bi lahko znatno omajalo ne samo njegovega ugleda in vloge na sodišču, ampak tudi ugled in pravičnost sodnih odločitev na splošno, česar pa po mnenju predlagatelja ne gre dopustiti.

Na tem mestu navajamo primer sodnega tolmača, ki svoje odsotnosti na sodišču pravočasno ni javil in je bilo sodišče primorano angažirati drugega sodnega tolmača. Predsednik sodišča je podal ustrezen predlog za njegovo razrešitev ter ga s konkretnimi dokazi tudi utemeljil. Izkazalo se je, da gre za izjemno kakovostnega sodnega tolmača, njegova razrešitev pa bi prinesla velik manjko sodiščem, poleg tega je šlo za enkratno kršitev, kar ob upoštevanju načela sorazmernosti še ne more pomeniti sankcije razrešitve, tj. odvzema licence. Tekom usklajevanja s sodiščem je predsednik sodišča svoj predlog nato tudi umaknil, a prav v tovrstnih primerih bi bilo mogoče uporabiti katerega od disciplinskih ukrepov, kolikor bi jih zakon seveda predpisoval.

V okviru navedenega člena gre izpostaviti drugi odstavek, ki omejuje disciplinsko odgovornost sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev. Določbe o disciplinski odgovornosti tako ne veljajo za sodne izvedence, cenilce in tolmače, če drug zakon ureja nadzor nad njihovim delom. Namen tega odstavka je zamejiti regulatorno vlogo Ministrstva za pravosodje na primere, kjer sodni izvedenci, cenilci in tolmači delujejo na zahtevo sodišča v sodnem postopku, na zahtevo upravnega ali drugega državnega organa v postopku, ki teče pred temi organi, in kadar zakon ali uredba določa njihovo delovanje. V primerih namreč, ko bo drug zakon urejal nadzor nad njihovim delom, ni sistemsko primerno in skladno, da bi nadzor nad njihovim delovanjem zagotavljalo Ministrstvo za pravosodje. Gre za vprašanja disciplinske odgovornosti in s tem nadzora, medtem ko se bodo tudi v tem okviru še vedno lahko presojele okoliščine, povezane npr. s posameznikovo osebnostno primernostjo (tj. okvir razrešitvenih postopkov). Prav je, da za primere, ko bi drug zakon (ki bi že sicer določal njihovo vlogo v okviru regulative tega predpisa) določal način njihovega nadzora v teh primerih, ne podvajamo načina nadzora.

še v tem zakonu in se s tem še dodatno ne oddaljujemo od njihove temeljne vloge, tj. zagotavljanja pomoči sodiščem.

K 30. členu

Disciplinski ukrepi, ki jih določa predmetni člen, so razdeljeni v dva sklopa, in sicer kot posledica lažjih in težjih disciplinskih kršitev. Kot je že predlagatelj v uvodni obrazložitvi k predlaganemu zakonu pojasnil, trenutno veljavna zakonodaja v primeru morebitne kršitve, ki jo pri opravljanju svojega dela stori sodni izvedenec, cenilec ali tolmač, določa zgolj njegovo razrešitev ali pa se postopek za razrešitev zoper konkretnega strokovnjaka ustavi, če na primer očitana kršitev ni bila v zadostni meri izkazana. Ker je po oceni predlagatelja potrebno utrditi ne samo odgovornost sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev za svoje delo, temveč tudi povečati nabor možnih sankcij v primeru kršitev¹³, saj se kršitve po teži oziroma posledicah, ki jih prinašajo, zelo razlikujejo, je v okviru disciplinskega postopka predvidenih več ukrepov za lažje kršitve (pisni ali javni opomin) in za hujše kršitve (denarna kazen v razponu med 300 in 1.000 EUR, začasen odvzem pravice opravljati delo sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača in trajen odvzem te pravice). Možnost izreka denarne kazni je bila v pretežni meri usklajena tekom strokovnega usklajevanja, pri čemer je predlagatelj navedeno dopustil kot možnost le pri hujših kršitvah in v znatno nižjem razponu, kot sprva predlagano.

V drugem odstavku obravnavanega člena je predlagatelj znova predvidel možnost napotitve sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača na poseben preizkus strokovnosti, ki se lahko izreče kot glavni ali stranski disciplinski ukrep, zlasti v primeru, če se posameznikovo znanje v konkretnem primeru izkaže za zelo pomanjkljivo. V tretjem odstavku je še določeno, da se sme za lažje disciplinske kršitve izreči pisno opozorilo, če je kršitev storjena v takšnih olajševalnih okoliščinah, ki jo delajo posebno lahko. Pisno opozorilo ni disciplinski ukrep, zato kot takšen tudi ne bo evidentiran v imeniku (glej 23. člen predloga zakona).

K 31. členu

Opremljene so vrste disciplinskih kršitev, ki so razdeljene na lažje in hujše. Kršitve so zaradi pravne varnosti in načela določnosti taksativno opredeljene. Predlagatelj se do vsake kršitve posebej ne opredeljuje, v predmetni obrazložitvi pa z namenom boljšega razlikovanja izpostavlja zgolj dve, in sicer lažjo in hujšo nevestnost.

Strokovna javnost je v okviru strokovnega usklajevanja teksta osnutka zakona izpostavila, da opredelitev lažje nevestnosti ni primerno zastavljena, saj naj bi neupoštevanje pravil znanosti in stroke vedno povzročilo hujše posledice za stranke oziroma druge udeležence v postopku. Predlagatelj ohranja navedeno opredelitev lažje nevestnosti, saj ocenjuje, da je mogoče ločiti lažje posledice od težjih, ki nastanejo z neupoštevanjem pravil znanosti in stroke. Sodni izvedenec na primer pravilno ugotovi določeno dejansko stanje, do napake pride zgolj v podrobnejših opredelitvah, ki pa stranki v postopku ne povzročijo bistvene škode oziroma posledic.

¹³ Zlasti z vidika načela sorazmernosti med ukrepom in kršitvijo, o čemer je že bilo govora.

Nasprotno navedenemu je opredeljena hujša disciplinska kršitev, in sicer je le-ta takšna, da neupoštevanje pravil znanosti in stroke povzroči ali bi lahko povzročilo nastanek hujših škodljivih posledic za stranke oziroma druge udeležence v postopku. Gre na primer za bistveno drugačen rezultat, do katerega sodni izvedenec pride v svojem mnenju, bistveno drugačen izračun v cenitvi oziroma popolnoma napačen prevod listine, ki popolnoma spreminja njen pomen. Predlagatelj ob tem pripominja, da je potrebno stopnjo disciplinskih kršitev in njihove posledice presojati natančno in upoštevati vse okoliščine konkretnega primera.

Na pobudo stroke tekom strokovnega usklajevanja je bila kot hujša disciplinska kršitev dodana kršitev pod točko 2.4., tj. nepravočasno opozorilo sodišču, da posameznik ni v celoti ali delno usposobljen za izvedbo naložene naloge.

K 32. členu

Predmetni člen se prične z zapisom temeljnega načela, tj. načela sorazmernosti pri izrekanju disciplinskih ukrepov. Slednji morajo biti sorazmerni s težo disciplinske kršitve. Nadalje predlagani člen navaja, katere okoliščine se upoštevajo pri izrekanju disciplinskih ukrepov. Gre za vse okoliščine, ki vplivajo na vrsto ukrepa in višino denarne kazni, to so teža kršitve in njene posledice, povzročena škoda, stopnja odgovornosti, prejšnje delo in vedenje osebe, zoper katero je postopek uveden ter prej izrečeni disciplinski ukrepi. Predlagatelj taksativno opredeljuje okoliščine, ki so pri presoji o izbiri vrste ukrepa in višine denarne kazni najpomembnejše in posamezniku, kateremu je bil disciplinski ukrep izrečen, predstavljajo tudi okvir za njegovo pravno varnost v smislu sorazmernosti med kršitvijo in sankcijo. Hkrati se pri tem spoštuje načelo individualizacije disciplinskega ukrepa, ki pomeni prilagoditev teže in vrste disciplinskega ukrepa teži in vrsti storjene disciplinske kršitve, osebnostnim lastnostim disciplinskega kršitelja ter subjektivnemu odnosu disciplinskega kršitelja do disciplinske kršitve, tako da bo dosežen namen disciplinskega kaznovanja. V drugem odstavku predlaganega člena je za disciplinski ukrep denarne kazni in določitev roka za plačilo določeno, da se upošteva tudi premoženjsko stanje osebe, kateri je bil izrečen disciplinski ukrep. Navedeno je nujno potrebno z vidika zagotavljanja načela socialne države, hkrati pa gre za ustaljeno določbo v več procesnih aktih trenutno veljavne zakonodaje.

K 33. členu

Gre za opredelitev posledic začasnega in trajnega odvzema pravice opravljati delo sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača. Za začasen odvzem pravice je določeno, da se sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača za čas obdobja izrečenega ukrepa izbriše iz javnega dela imenika, pri ministrstvu, pristojnem za pravosodje, pa mora za čas tega obdobja deponirati stampiljko in izkaznico. Gre za logično posledico začasnega odvzema navedene pravice, saj se s tem zagotavlja ažurna informiranost sodišč in širše javnosti o tem, kdo (trenutno) opravlja delo sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača, hkrati pa se z deponiranjem stampiljke in izkaznice sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača preprečuje morebitne kršitve iz naslova neupravičenega sklicevanja na status v času, ko je strokovnjaku le-ta odvzet.

Čas obdobja izbriša bo začel teči od dokončnosti izrečenega ukrepa, saj tudi trenutno veljavni ZS določa, da začnejo pravne posledice razrešitve teči od dokončnosti odločbe o razrešitvi, torej od vročitve odločbe o razrešitvi. Isto velja tudi za začasen odvzem oziroma prepoved opravljanja dejavnosti. Pravne posledice razrešitve in suspenza v sedanjem zakonu niso določene na način, da bi bilo v 89. ali 95. členu ZS točno opredeljeno, da te tečejo od dokončnosti, je pa v 24. členu Pravilnika o sodnih izvedencih in sodnih cenilcih določeno, da se šteje, da je izvedenec oziroma cenilec razrešen z dnem dokončnosti odločbe o razrešitvi. Podobno določbo ima tudi 17. člen Pravilnika o sodnih tolmačih. Tudi če tovrstnih določb ne bi bilo v podzakonskih aktih, se v postopkih imenovanja, razrešitve in suspenza smiselno uporabljajo določbe ZUP in se pravne posledice v teh (upravnih) zadevah praviloma vežejo na dokončnost, razen če zakon ne določa drugače.

Pri trajnem odvzemu pravice opravljati delo sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača pa je navedeno, da minister, pristojen za pravosodje, sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača razreši po določbah zakona, ki urejajo razrešitev, kar pa pozna tudi trenutna ureditev.

K 34. členu

V obravnavanem členu je določeno, da ministrstvo, pristojno za pravosodje, upravlja disciplinsko evidenco, pri tem pa so taksativno naštetih podatki iz pravnomočnih odločb o izrečenih disciplinskih ukrepih, ki se obdelujejo, in sicer: ime in priimek ter EMŠO sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača, številka in datum odločbe ter izrečen disciplinski ukrep. Navedena evidenca se zaradi pravne varnosti hrani trajno, ministrstvo pa lahko za opravljanje nalog pravosodne uprave v slednjo vpogleduje ter podatke izpiše, kopira, prepíše ali jih skladno z zakonitimi pristojnostmi posreduje drugim organom oziroma uporabi v drugih postopkih. Trajna hramba disciplinske evidence je prav tako na primer predvidena v ZFPPIPP (120.j člen) in 10. členu Pravilnika o disciplinskem postopku zoper izvršitelja. Gre namreč za podatke, s katerimi je ustrezno razpolagati na daljši rok. Gre lahko za potrebe uveljavljanja določenih pravic posameznikov (redna in izredna pravna sredstva) ali druge okoliščine, ki utemljujejo trajno hrambo.

Z uvedbo instituta disciplinskega postopka je nujno potrebno zagotoviti tudi evidenco o izrečenih disciplinskih ukrepih, saj ima izrečen disciplinski ukrep vedno določen učinek na sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača, kateremu je bil izrečen, učinek pa je najbolj jasno razviden ravno iz evidence o disciplinskih ukrepih, podatke pa lahko ministrstvo, pristojno za pravosodje posreduje tudi drugim organom (zlasti ima predlagatelj tu v mislih pravosodne organe, ki morajo biti nujno seznanjeni s tovrstnimi ukrepi zoper sodne izvedence, cenilce in tolmače). Seveda predmetna evidenca ni javna, ima pa dostop do vsebine podatkov iz evidence posameznik, na katerega se podatki nanašajo, druge osebe pa le v primerih, če za to izkažejo pravni interes¹⁴.

K 35. členu

¹⁴ Oseba zasleduje določeno pravico oziroma pravno korist; na primer stranka v sodnem postopku se je seznanila z dejstvom, da je bil zoper angažiranega sodnega izvedenca v konkretni zadevi uveden disciplinski postopek in da mu je bil izrečen določen disciplinski ukrep.

V predmetnem členu je določeno, da disciplinski postopek s sklepom uvede minister, pristojen za pravosodje, in sicer na obrazložen predlog predsednika sodišča, Stokovnega sveta ali po uradni dolžnosti, zoper predmetni sklep pa pritožba ni dovoljena. Med kvalificirane predlagatelje se uvršča tudi generalni državni tožilec, generalni državni odvetnik, varuh človekovih pravic in predsednik Odvetniške zbornice Slovenije. Vsi podani predlogi morajo biti utemeljeni, torej obrazloženi. Navedeno ne pomeni, da predloga oziroma pobude ne more podati drugo ministrstvo, posameznik ali pa morda strokovno združenje; slednje predloge oziroma pobude bo namreč ministrstvo, pristojno za pravosodje, (kot že sedaj) obravnavalo v okviru morebitne uvedbe disciplinskega postopka po uradni dolžnosti.

Že trenutno veljavni ZS določa, da zaradi ugotavljanja morebitne nevestnosti postopka za razrešitev sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača ni mogoče uvesti pred pravnomočnostjo zadeve, v kateri je sodni izvedenec ali cenilec podal svoje mnenje ali cenitev oziroma je sodni tolmač tolmačil oziroma izdelal prevod¹⁵. Vsebinsko podobno je zastavljen drugi odstavek obravnavanega člena, ki določa, da disciplinskega postopka, kjer se sodnemu izvedencu, cenilcu ali tolmaču očita lažja ali hujša nevestnost, ni mogoče uvesti pred pravnomočnostjo zadeve, v kateri je oseba opravljala delo sodnega izvedenstva, cenilstva ali tolmačenja. S tem se po mnenju predlagatelja tudi v prihodnje zagotavlja neodvisnost razpravljajočega sodnika v smislu presoje dokazov v okviru posameznega sodnega (in s tem dokaznega) postopka, hkrati pa se poudarja in vzdržuje ločenost izvršilne veje oblasti od sodne veje oblasti.

K 36. členu

Zaradi zagotavljanja uresničevanja načela kontradiktornosti in pravne varnosti mora imeti v disciplinskem postopku sodni izvedenec, cenilec ali tolmač, zoper katerega je uveden postopek, možnost, da se izjavi glede kršitev, zaradi katerih se postopek vodi, kar je določeno v prvem odstavku predmetnega člena. Odločitev v disciplinskem postopku sprejme minister, pristojen za pravosodje, zoper to odločbo pa je dovoljen upravni spor. Podobno je urejeno v trenutni ureditvi postopka razrešitve sodnih izvedencev, cenilcev ali tolmačev, saj prav tako odločitev v okviru postopka razrešitve sprejme minister, pristojen za pravosodje, zoper odločbo o razrešitvi pa je dovoljen upravni spor. Obravnavani člen še določa, da podrobnejše določbe o izvedbi disciplinskega postopka predpiše minister, pristojen za pravosodje. Predlaganemu zakonu se bo seveda prilagodilo tudi besedilo členov in obseg ureditve v okviru trenutno veljavnega Pravilnika o sodnih izvedencih in sodnih cenilcih ter Pravilnika o sodnih tolmačih¹⁶, znotraj katerih se predvideva tudi podrobnejša ureditev izvedbe disciplinskega postopka¹⁷.

K 37. členu

V prvem odstavku obravnavanega člena je zapisano, da se vsa pisanja v zvezi z disciplinskim postopkom osebi, zoper katero je postopek uveden, vročajo priporočeno po pošti, po elektronski pošti pa le tedaj, če ima oseba v postopku varen elektronski predal. Vročanje je v tovrstnih postopkih zelo pomembno, saj ponavadi od prejema določene dokumentacije dalje tečejo roki

¹⁵ Drugi odstavek 89. člena veljavnega ZS.

¹⁶ Oboje Uradni list RS, št. 88/10, 1/12, 35/13 in 50/15.

¹⁷ Podobno kot sedaj trenutno veljavna Pravilnika urejata postopek razrešitve.

za opravo specifičnih dejanj v postopku (na primer izjasnitev o novih dejstvih, seznanitev z imenovanjem strokovne komisije in podobno). Priporočeno vročanje tako omogoča pošiljatelju, da se seznanj z dnem vročitve in s tem z začetkom štetja določenega roka, naslovniku pa omogoča varnejšo poštno storitev. Na enak način deluje varen elektronski predal, ki omogoča prejetje in pošiljanje dokumentov, ki jih lahko uporabnik predala lastnoročno podpiše.

Predmetni člen še opredeljuje, da se v disciplinskem postopku smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek, če ta zakon ne določa drugače. Določba v tem delu vsebinsko ustreza tudi prvemu členu¹⁸ veljavnega Zakona o splošnem upravnem postopku¹⁹.

K 38. členu

V okviru disciplinskega postopka je mogoče predvideti, da se bo pojavila vrsta vprašanj, na katera pravna ali splošna razgledanost ne bosta mogla dati odgovora. V ta namen je v predmetnem členu določeno, da mnenje o strokovnih vprašanjih v okviru disciplinskega postopka poda Strokovni svet. Že trenutna zakonska ureditev v okviru ZS določa, da lahko minister, pristojen za pravosodje, v okviru postopka za morebitno razrešitev sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača iz razloga nevestnosti za odgovore na strokovna vprašanja angažira strokovno komisijo, sestavljeno iz strokovnjakov s strokovnega področja in podpodročja, na katerem je sodni izvedenec podal izvid in mnenje ter uslužbencev ministrstva, pristojnega za pravosodje²⁰. V praksi se je tovrstna rešitev pokazala ne samo kot najbolj smiselna, temveč tudi nujno potrebna, saj je na strokovna vprašanja zmožna podati odgovore zgolj stroka, v predlagani ureditvi torej Strokovni svet. Strokovni svet seveda lahko za potrebe oblikovanja mnenja skladno s svojimi pristojnostmi sodeluje s Stalnim strokovnim telesom ali imenuje Začasno strokovno telo (tako tretji odstavek predmetnega člena), kar je, glede na raznolikost strokovnih področij in podpodročij nujno in neizogibno. Zahteva za podajo mnenja mora vsebovati navedbo okoliščin, dejstev in vprašanj, do katerih se mora opredeliti Strokovni svet, ter rok za predložitev mnenja, uradna oseba, ki vodi disciplinski postopek, pa v takšnem primeru celotno relevantno dokumentacijo s sklepom odstopi Strokovnemu svetu (drugi odstavek predmetnega člena)²¹.

Predlagatelj posebej izpostavlja pomembnost četrtega odstavka 38. člena, ki določa, da je minister, pristojen za pravosodje, pri svoji odločitvi vezan na mnenje Strokovnega sveta. Gre za dodatno potrditev zaupanja v stroko in pomeni zavezo pristojnega ministra, da jo z vso odgovornostjo tudi upošteva.

¹⁸ Po tem zakonu morajo postopati upravni in drugi državni organi, organi samoupravnih lokalnih skupnosti in nosilci javnih pooblastil, kadar v upravnih zadevah, neposredno uporabljajo predpise, odločajo o pravicah, obveznostih ali pravnih koristih posameznikov, pravnih oseb in drugih strank.

¹⁹ Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06-ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10 in 82/13.

²⁰ Drugi odstavek 89. člena ZS.

²¹ Podobno je (skladno s trenutno veljavno ureditvijo v okviru ZS) v praksi potekala komunikacija s strokovno komisijo, ki jo je ustanovil minister, pristojen za pravosodje, v okviru postopka za razrešitev sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača, in sicer iz razloga nevestnosti.

K 39. členu

Predmetni člen opredeljuje institut začasne prepovedi opravljanja sodnega izvedenstva, cenilstva ali tolmačenja (suspensz), ki se (časovno) veže na uvedbo disciplinskega postopka zaradi kršitev, zaradi katerih se sme izreči ukrep začasnega ali trajnega odvzema pravice opravljati sodno izvedenstvo, cenilstvo ali tolmačenje. Minister, pristojen za pravosodje, je tisti, ki lahko izreče tovrstno sankcijo sodnemu izvedencu, cenilcu ali tolmaču v postopku, začasna prepoved pa lahko traja do konca disciplinskega postopka, največ pa eno leto. Minister ni zavezan, da tako ravna v vsakem primeru, beseda 'lahko' mu daje diskrecijsko pravico, da oceni, ali so podane takšne okoliščine, v katerih bi bil izrek suspenza smiseln. Obravnavani člen še določa, da mora suspendirani sodni izvedenec, cenilec ali tolmač pri ministrstvu, pristojnem za pravosodje, za čas obdobja začasne prepovedi deponirati stampiljko in izkaznico. Navedena sankcija je po mnenju predlagatelja jasna posledica suspenza, saj se s slednjim sodnemu izvedencu, cenilcu ali tolmaču izreče sankcija odvzema pravice opravljati tovrstno delo. Z začasnim odvzemom oziroma deponiranjem stampiljke in izkaznice se namreč zagotavlja tudi dosledno spoštovanje izrečenega ukrepa suspenza in se hkrati tudi preprečuje morebitne kršitve v zvezi s tem.

K 40. členu

Obravnavani člen ureja zastaranje pregona disciplinskih kršitev, in sicer slednji zastara v dveh letih od dneva očitane kršitve (enako regulativa v ZSS, ZDT-1, ZIZ, Statut OZS, drugače pa v ZN ali ZFPPIPP). Smiselno zastara pregon disciplinske kršitve, ki ima tudi znake kaznivega dejanja, v enakem roku, kot ga določa zakon za zastaranje pregona za kaznivo dejanje (drugi odstavek tega člena). Če gre za očitek lažje ali hujše nevestnosti, kjer postopka pred pravnomočnostjo zadeve ni mogoče uvesti, začne zastaralni rok teči s trenutkom pravnomočnosti te zadeve. Podobno, kot to ureja druga procesna zakonodaja, tudi v primeru disciplinskih kršitev zastaranje pregona pretrga vsako opravilo v disciplinskem postopku zoper sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača. Predmetni člen ureja tudi zastaranje izvršitve disciplinskega ukrepa, slednji zastara v dveh letih od pravnomočnosti odločbe, s katero je bil ukrep izrečen (enako Statut OZS, drugače regulativa v ZN ali ZFPPIPP). V zadnjem odstavku pa so določeni absolutni zastaralni roki, in sicer pregon disciplinske kršitve zastara, ko preteče dvakrat toliko časa, kolikor je določeno za zastaranje pregona, izvršitev disciplinskega ukrepa pa, ko preteče dvakrat toliko časa, kolikor je določeno za zastaranje izvršitve disciplinskega ukrepa.

Velja omeniti, da je predlog zakona sprva določal daljše zastaralne roke (pet let), vendar jih je tekom strokovnega usklajevanja in na pobudo sodstva nato skrajšal.

K 41. členu

Predmetni člen zgolj napotuje na smiselno uporabo zakona, ki ureja splošni upravni postopek, in sicer glede opredelitve obsega, višine in povrnitve stroškov, nastalih v okviru disciplinskega postopka.

K 42. členu

Določbe VIII. poglavja urejajo prenehanje, razrešitev, izbris in suspenz. Z izjemo izbrisa (gre za izbris iz javnega dela imenika) gre za vrste situacij, ko se sodni izvedenec, cenilec ali tolmač ne more sklicevati na svoj status. Za razliko od doslej veljavnega zakona predlog zakona ločuje med institutoma prenehanja in razrešitve, saj je iz vrste drugih predpisov poznano, da je situaciji vendarle ustrezno ločevati.

Predlog 42. člena ureja prenehanje imenovanja. Gre za primere, ko bo sodni izvedenec, cenilec ali tolmač sam podal izjavo, da ne želi več opravljati tega dela. Razlog bo nastopil s trenutkom prejetja njegove izjave, z dnem vročitve odločbe o prenehanju imenovanja pa mu status tudi formalno preneha, kar pomeni prepoved sklicevanja na dotedanji status. Pomemben je zadnji del tretjega odstavka predlaganega člena, kjer predlagatelj ureja situacije, ko ima oseba v času, ko teče postopek prenehanja ali v času, ko je že vročena odločba o prenehanju, v delu že prej prevzete zadeve. Slednje sme vsekakor dokončati, a brez sklicevanja na status, kar bo pomenilo tudi prenehanje nadzornih mehanizmov v relaciji do njega. Ne le nadzornih mehanizmov, ampak po naravi stvari tudi preostalih vzvodov, ki jih je sicer dolžno izvajati ministrstvo oziroma Strokovni svet (preverjanje pogojev za ohranitev licence in podobno). Prav tako je logična posledica morebitnega prenehanja imenovanja dejstvo, da se morebitni uvedeni ali začeti disciplinski ali razrešitveni postopki ustavijo, saj je osebi status, v navezavi s čimer se vodijo, prenehal. Tega predlog zakona izrecno ne napiše, saj bi to kazalo na izrazito prenормiranost, poleg tega pa je ta posledica izrazito logična. Oseba se nadalje tudi izbriše iz imenika, njeni podatki pa se po izbrisu arhivirajo (trajna hramba) – glej predlog petega odstavka 23. člena.

K 43. členu

Situaciji prenehanja sledi reguliranje situacije razrešitve. Razlika med prenehanjem in razrešitvijo ni vselej v posledici, temveč v razlogu zanjo. Razrešitev je posledica odklonskih ravnanj (pravnomočna obsodba ali pravnomočen disciplinski ukrep trajnega odvzema pravice opravljati delo sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača) ali nezakonnosti (ne izpolnjuje več pogojev za imenovanje). Razlika med prvo in drugo točko predloga prvega odstavka tega člena je precejšnja. Prva točka pokriva vse situacije pravnomočnih kazenskih obsodb (ne glede na obliko krivde), če gre za kaznivo dejanje v zvezi z opravljanjem dela sodnega izvedenstva, cenilstva ali tolmačenja, tj. kaznivo dejanje v zvezi s statusom, ki mu je bil zaupan. Druga točka pa pokriva vse (druge) obsodbe, vendar ob (sorazmernih) omejitvah, ki po mnenju predlagatelja vendarle morajo obstajati. Pogoji bo torej oblika krivde (glej 25. člen KZ-1: Kaznivo dejanje je storjeno z naklepom, če se je storilec zavedal svojega dejanja in ga je hotel storiti (direktni naklep), ali če se je zavedal, da lahko stori dejanje, pa je v to privolil (eventualni naklep).) in dolžina izrečene zaporne kazni, tj. najmanj šest mesecev zavora (tj. šest mesecev ali več). Morebitne pogojne obsodbe niso subsumirane pod drugo točko, medtem ko se lahko (če gre za kaznivo dejanje, povezano z njegovimi nalogami v okviru statusa) izkazujejo pod prvo točko. Prav tako so pogojne obsodbe lahko razlog za presojo izpolnjevanja preostalih pogojev za imenovanje (glej 16. člen predloga zakona, v njem pa 7. točka prvega odstavka, po kateri je potrebno v morebitnem postopku razrešitve iz tega razloga presojati in ovrednotiti še druge okoliščine, ki jih ta točka določa).

Nezdružljivost, ki jo predlagani člen prav tako predpisuje, je podobno urejena, kot to določajo sedanji predpisi, vsekakor pa gre izpostaviti tretji odstavek, ki daje za ugotavljanje nezdružljivosti opravljanja pridobitne dejavnosti s sodnim izvedenstvom ali cenilstvom pristojnost Strokovnemu svetu. Pri sodnih tolmačih zadevna določba ne pride v poštev, saj po naravi stvari opravljajo popolnoma drugačno delo od sodnih izvedencev in sodnih cenilcev.

Za lažje razumevanje predlagatelj navaja primer: sodni izvedenec za strokovno področje lova je zaposlen kot inšpektor za lov. Njegova dejavnost je na načelni ravni sicer nezdružljiva s sodnim izvedenstvom, vendar pa je hkrati lahko tudi referenca k strokovnosti. Potrebno je zagotoviti, da sodni izvedenec v konkretnih postopkih, v katerih je angažiran kot strokovnjak, ne opravlja tudi svoje pridobitne dejavnosti. Kar pomeni, da v konkretnem sodnem postopku ne more opravljati hkrati dela sodnega izvedenca za lov in nalog inšpektorja za lov, ki nastopa kot priča tožeče stranke. Pri sodnih tolmačih je situacija popolnoma drugačna; sodni tolmač lahko prevaja za določeno agencijo v na primer nemški jezik in to opravlja kot svojo pridobitno dejavnost, ničesar pa mu ne gre očitati, če hkrati tudi deluje kot sodni tolmač za nemški jezik.

Predlagani člen se smiselno zaključí s pravnimi in dejanskimi posledicami vročene odločbe o razrešitvi, ki pa so identične posledicam vročene odločbe o prenehanju imenovanja (glej prejšnji člen in obrazložitev), saj za drugačno urejanje ni utemeljenega razloga (gre za posledico prepovedi sklicevanja na status in normiranje situacije glede že prevzetih del in nalog).

K 44. členu

Navedeni člen obravnava izbris sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača iz javnega dela imenika, in sicer v primeru, ko se ministrstvo, pristojno za pravosodje, seznaní z dejstvom, da je bil zoper strokovnjaka vložen obtožni akt zaradi kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti in za katero je mogoče izreči kazen zopora več kot dve leti. Navedena posledica seznanitve z vložitvijo obtožnega akta zoper sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača je po mnenju predlagatelja nujna, saj se v nasprotnem primeru zastavlja vprašanje izpolnjevanja pogoja osebnotne primernosti posameznega strokovnjaka²². Ponovno se vpiše sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača v javni del imenika, ko prenehajo razlogi izbrisa, ko torej sodišče s sodbo obtožbo zavrne ali se obtoženec oprosti obtožbe. Predlagatelj posebej izpostavlja tretji odstavek tega člena, ki določa, da mora o navedenih pravnih dejstvih državno tožilstvo, ki je obtožni akt vložilo, nemudoma ali najpozneje v treh dneh po nastanku teh dejstev, obvestiti pristojno ministrstvo, predmetno obvestilo pa se šteje kot naloga državnotožilske uprave (navedeno pomeni izvrševanje dolžnosti vodij državnih tožilstev v skladu z ZDT-1).

Z navedenim odstavkom predlagatelj državnemu tožilstvu poverja novo nalogo državnotožilske uprave, saj se je v praksi zelo pogosto izkazalo, da ministrstvo, pristojno za pravosodje, ni bilo ažurno obveščeno o ključnih dejstvih, ki so imela določene (zakonske) posledice za sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača in je zato prišlo ne samo do zamika realizacije teh posledic, temveč tudi do neažuriranega javnega dela imenika.

²² Glej definicijo osebnotne primernosti; tretji odstavek 16. člena.

K 45. členu

Vsebinsko gre za prepis določbe 95. člena trenutno veljavnega ZS, ki ureja začasno prepoved opravljanja dela sodnega izvedenstva, cenilstva ali tolmačenja, začasna prepoved pa se (časovno) veže na trenutek uvedbe kazenskega postopka zaradi kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti in za katero je mogoče izreči kazen zapora več kot dve leti. Določba je v sedaj veljavnem zakonu že od prvega sprejema predpisa (1994) in tudi vse doslej ni bila novelirana. Novost v okviru obravnavanega instituta pa je deponiranje štampljke in izkaznice sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača v postopku. Predlagatelj ponovno izpostavlja, da se s tovrstno posledično sankcijo preprečuje morebitne kršitve prepovedi opravljanja dela sodnega izvedenstva, cenilstva ali tolmačenja, saj strokovnjak ne razpolaga s predmeti, s katerimi se identificira kot sodni izvedenec, cenilec ali tolmač. Kot tudi ureja trenutno veljavni ZS, je zoper odločbo o začasni prepovedi opravljanja dela dovoljeno sprožiti upravni spor, in sicer v osmih dneh od njene vročitve, pri čemer gre za prednostno zadevo. Tekom usklajevanj je bila namreč podana pripomba o morebitni določitvi obravnavanja tovrstnih zadev kot prednostnih, saj sicer sodišče rešuje upravne spore po rednem postopku in v skladu s Sodnim redom, torej v skladu s splošnim pravilom o vrstnem redu reševanja zadev, to pomeni po času pripada na sodišče. V primerih začasnih prepovedi gre po naravi stvari za potrebo po hitrem odločanju, zato je predlagatelj izrecno določil naravo prednostnega reševanja. V skladu z ZUS-1 bo temu potrebno prilagoditi tudi časovno dinamiko posameznih procesnih dejanj, kot npr. rok za odgovor na tožbo, katerega določitev je v domeni sodišča (38. člen ZUS-1) in bo lahko znašal (bistveno) manj kot je najdaljši možen rok po drugem odstavku 38. člena ZUS-1.

Novost predstavlja četrti odstavek predmetnega člena, ki zavezuje pristojno sodišče, da o izpostavljenih pravnih dejstvih o sodnem izvedencu, cenilcu ali tolmaču v postopku (npr. uvedba kazenskega postopka ali obvestilo o pravnomočnosti odločbe, s katero se konča kazenski postopek) nemudoma ali najpozneje v treh dneh po nastanku teh dejstev obvesti pristojno ministrstvo. Kot v predhodnem členu se tokrat sodišču (gre za predsednika sodišča, ki je nosilec nalog sodne uprave v skladu z ZS) poverja izvrševanje nove naloge sodne uprave, saj dosedanja praksa izkazuje, da ministrstvo, pristojno za pravosodje, ni vselej ažurno obveščeno o ključnih dejstvih, ki so imela določene (zakonske) posledice za sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača in je prav tako prihajalo do zamika realizacije določenih posledic ter do neažuriranega javnega dela imenika, kar pa po mnenju predlagatelja ne gre dopuščati. Na tem mestu gre še dodati, da takšno obveščanje ni unikum v slovenski pravni ureditvi. Drži pa, da je pogosto v normativi spregledano, zaradi česar nato prihaja do neskljenjenih informacij, česar pa se predlagatelj izogne z izrecno obligacijo v okviru nalog sodne uprave, kot je to zapisano v tem odstavku.

K 46. členu

Člen uvaja IX. poglavje, ki ureja plačilo za delo, ki ga opravijo sodni izvedenci, cenilci in tolmači. V prvem odstavku je določeno, da ima sodni izvedenec, cenilec in tolmač pravico do plačila za opravljeno izvedensko ali cenilsko delo oziroma delo tolmača in pravico do povrnitve stroškov, ki jih je imel v zvezi z izvedenskim in cenilskim delom oziroma delom tolmača. Navedena vsebina je identična vsebini prvega odstavka 90. člena trenutno veljavnega ZS, le da predlagani

člen namesto besede 'nagrada' vzpostavlja termin 'plačilo za delo'. Strokovna javnost je namreč večkrat izrazila, da ima beseda 'nagrada' v kontekstu opravljenega dela sodnih izvedencev, cenilcev ali tolmačev negativen prizvok, saj napeljuje na razmišljanje, da gre za častno opravljanje dela in ne za to, da mora strokovnjak za svoje delo prejeti ustrezno plačilo (v nemškem pravu gre za dikcijo: »Honorar für die Leistungen«, tj. honorar za storitve, kar bi ustrezalo pojmu: »plačilo za delo«). Predlagatelju se zdi pripomba stroke smiselna in zato v celotnem zakonskem gradivu besedo 'nagrada' nadomešča z besedno zvezo 'plačilo za opravljeno delo' oziroma z besedo 'plačilo'. Iz previdnosti pa predlagatelj določa še tretji odstavek predlaganega člena, po katerem jasno opredeli, da se šteje, da »nagrada za delo sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača«, kot je plačilo za delo poimenovano v drugih predpisih (ZPP: 249. člen, ZKP: 92., 267. člen), pomeni »plačilo za delo sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača«. Predlagatelj meni, da je tretji odstavek potrebno normirati, saj bi sicer lahko uvedba popolnoma novega izraza uvedla neenotnost v siceršnji in dosedanji zakonski dikciji, saj bodo sodišča v svojih sklepih o odmeri nagrade sodnim izvedencem, cenilcem in tolmačem še vedno lahko uporabljala dikcijo, kot ta izhaja iz njihovih postopkovnikov (ZPP, ZKP), na kar je bilo posebej opozorjeno tekom usklajevanj. V morebitnih poznejših novelacijah postopkovnikov pa bi kazalo izraze dosledno poenotiti.

Od plačila za delo pa gre vsekakor ločiti povrnitev stroškov, za kar predlagatelj ohranja enako dikcijo od dosedanje, saj je v celoti ustrezna.

Drugi odstavek obravnavanega člena je vsebinsko enak drugemu odstavku 90. člena trenutno veljavnega ZS in ureja znižanje izplačila za delo sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača v primeru, če izvida, mnenja, cenitve oziroma prevoda ne izdela v roku, ki mu ga določi sodišče ali drug državni organ. Znesek izplačila se mu zniža za en odstotek za vsak dan zamude, vendar skupno največ 50 odstotkov, razen če strokovnjak izkaže, da je do prekoračitve roka prišlo iz upravičenih razlogov.

K 47. členu

Minister, pristojen za pravosodje, na podlagi predmetnega člena podrobneje predpiše način imenovanja in razrešitve sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev, vsebino in način opravljanja posebnega preizkusa strokovnosti in tarifo za plačevanje storitev ter povrnitev stroškov po prejšnjem členu. Vsebinsko je člen podoben 91. členu trenutno veljavnega ZS.

Kot je urejeno do sedaj, predlagatelj tudi po sprejemu predmetnega zakona smiselno predvideva podrobnejšo ureditev določenih področij sodnega izvedenstva, cenilstva in tolmačenja v ustreznih podzakonskih aktih ter njihovo prilagoditev.

K 48. členu

Vsebinsko gre za prepis določbe 96. člena trenutno veljavnega ZS, ki določa, da sredstva za plačilo stroškov in povračilo stroškov sodnih izvedencev, cenilcev oziroma tolmačev zagotavlja sodišče, če tako določa zakon, kar je logična posledica dejstva, da so navedeni strokovnjaki v prvi vrsti imenovani za nudenje strokovne pomoči sodiščem. Hkrati je v drugem odstavku

obravnavanega člena zapisano, da zakon določa, v katerih primerih in katera stranka ali drug udeleženec v postopku je dolžan povrniti sredstva, izplačana na podlagi prejšnjega odstavka.

K 49. členu

Obravnavani člen po vsebini ohranja določbo 95.a člena trenutno veljavnega ZS in opredeljuje dolžnost, da morajo upravljavci uradnih evidenc, registrov, javnih knjig, zbirk osebnih podatkov ter drugih varovanih podatkov, ki jih sodni izvedenec, cenilec ali tolmač potrebuje za opravljanje dela, slednjim na podlagi priložene odredbe ali sklepa sodišča oziroma upravnega organa za izdelavo izvedenskega mnenja ali cenitve oziroma odredbe za tolmačenje ali prevod, brezplačno in nemudoma, najkasneje pa v osmih dneh posredovati zahtevane podatke. V naslednjem odstavku obravnavanega člena pa je še določeno, da morajo potrebne podatke brezplačno in v najkrajšem možnem roku posredovati tudi osebe zasebnega sektorja, pod pogojem, da je ta obveznost izrecno navedena v odredbi ali sklepu sodišča oziroma upravnega organa.

Predmetna dolžnost posredovanja podatkov še vedno predstavlja pereč problem, saj se, glede na izjave sodnih izvedencev, cenilcev oziroma tolmačev, še vedno pojavljajo ovire pri brezplačnem posredovanju podatkov s strani določenih upravljavcev evidenc, čeprav je ta dolžnost izrecno zapisana v zakonu. Predlagatelj meni, da je ohranitev vsebine predmetne odločbe nujno potrebna za zagotavljanje nemotenega dela sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev, zato jo v enakem obsegu vpeljuje tudi v predlagani zakon.

K 50. členu

Člen uvaja poglavje prehodnih in končnih določb, vsebinsko pa določa, da Vlada Republike Slovenije imenuje člane Stokovnega sveta po tem zakonu v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona. Glede na to, da člane v Stokovni svet predlagajo strokovna združenja sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev, lahko pa tudi drugi organi in strokovne institucije oziroma pristojna ministrstva in da jih imenuje Vlada na predlog ministra, pristojnega za pravosodje, je bilo potrebno določiti ustrezno časovnico za njihovo imenovanje. Ker je tako zbiranje ustreznih predlogov kot tudi imenovanje članov Stokovnega sveta postopkovno in vsebinsko precej obsežno, je predlagatelj imenovanje članov zamejil s tremi meseci od uveljavitve obravnavanega zakona, hkrati pa določil, da upravičeni predlagatelji predlagajo člane in namestnike članov Stokovnega sveta v enem mesecu po uveljavitvi tega zakona.

K 51. členu

Navedeni člen opredeljuje, da konstitutivno sejo Stokovnega sveta v 15 dneh po imenovanju skliče najstarejši član. V okviru navedenega člena je še določeno, da se določbe tega zakona o pristojnosti in delovanju Stokovnega sveta začnejo uporabljati naslednji dan po konstituiranju Stokovnega sveta. Glede na to, da s konstitutivno sejo Stokovni svet dejansko začne delovati, je smiselno, da se takoj po navedeni seji začnejo uporabljati tudi izpostavljene določbe. Opredeljeno je, da Stokovni svet sprejme poslovnik o svojem delu, izvoli predsednika in ustanovi Stalna strokovna telesa najpozneje v enem mesecu po konstituiranju. Zopet je predlagatelj ocenil, da so navedene aktivnosti Stokovnega sveta nujno potrebne in da jih je kot

takšne potrebno tudi časovno zamejiti. Izpostaviti velja še četrti odstavek tega člena, ki določa, da ministrstvo za pravosodje zagotovi pečat Strokovnega sveta, in sicer do sklica konstitutivne seje Strokovnega sveta. Z navedenim odstavkom predmetnega člena se ministra, pristojnega za pravosodje zaveže, da zagotovi tudi vsa potrebna oblična sredstva za delo Strokovnega sveta, sicer Strokovni svet ne more celostno delovati.

K 52. členu

Predmetni člen smiselno opredeljuje, da letno poročilo o delu Strokovnega sveta le-ta izdela za prvo naslednje leto po letu, v katerem je bil konstituiran. Ker gre za letno poročilo je logično, da ne more nastati za parcialno obdobje delovanja, temveč ga Strokovni svet izdela šele za celo leto svojega delovanja. Če je torej Strokovni svet konstituiran na primer meseca maja 2018, pomeni, da bo (prvo) letno poročilo za leto 2019, izdelal šele v letu 2020. Ni pa nedopustno, da bi Strokovni svet delno poročilo (ki ne bo »letno«) izdelal po lastni presoji že prej, vendar pa k temu ne bo zavezan.

K 53. členu

V tem členu je opredeljeno, da se za strokovna področja in podpodročja izvedenskega ali cenilskega dela oziroma za jezikovna področja, opisi, strokovne oziroma posamične smernice ter dodatne zahteve sprejmejo in objavijo na spletni strani v enem letu po začetku uporabe tega zakona. Predlagatelj se zaveda, da je oblikovanje smernic ter dodatnih zahtev časovno in vsebinsko zahtevna ter obsežna naloga. Temu ustrezno prilagaja sprejem in objavo strokovnih oziroma posamičnih smernic ter dodatnih zahtev, in sicer določa časovni okvir enega leta po začetku uporabe tega zakona.

K 54. členu

Predmetna prehodna določba jasno definira obveznost sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev v delu, ki se nanaša na dolžnost posredovanja pisne izjave o delu (tretji odstavek 24. člena), in sicer gre za poročevalsko obdobje koledarskega leta 2019 (tj. leto, ki bo sledilo predvidenemu sprejemu, uveljavitvi in uporabi zakona). Navedeno hkrati pomeni, da se sodni izvedenci, cenilci in tolmači ne morejo razbremeniti obveznosti posredovanja pisne izjave o točnosti podatkov (kar je njihova že obstoječa dolžnost), medtem ko pa ga za posledice neposredovanja izjave o delu ne bodo mogle obremeniti pred letom 2020. Določitev koledarskega leta 2019, za katero bo potrebno poročati, je po mnenju predlagatelja primerna, saj bo to za sodne izvedence, cenilce in tolmače pomenilo dovolj časa, da se z novo obveznostjo temeljito seznanijo.

K 55. členu

V okviru obravnavanega člena je določen način reševanja postopkov imenovanj ali razrešitev sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega zakona, in sicer se le-ti končajo po dosedanjih predpisih, kar je z vidika (pričakovane) pravne varnosti najbolj smiselno in v praksi največkrat uporabljeno.

K 56. členu

Navedeni člen določa, da se določbe o disciplinski odgovornosti in disciplinskem postopku lahko uporabljajo le za kršitve, ki so nastale po uveljavitvi tega zakona. Pri opravljanju dela

sodnega izvedenstva, cenilstva in tolmačenja, morajo sodni izvedenci, cenilci in tolmači vedno ravnati skladno z veljavno zakonodajo. Zopet v smislu zagotavljanja pravne varnosti, se morebitne kršitve, ki so opredeljene v predlaganem zakonu v okviru disciplinskega postopka, po slednjem presojuje še po uveljavitvi tega zakona. Kakršnokoli obravnavanje odgovornosti sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev v nasprotju s to določbo bi po mnenju predlagatelja pomenilo grob poseg v načelo zaupanja v (trenutno veljavno) pravo.

K 57. členu

Obravnavani člen določa, da se podzakonski akti, ki so določeni s tem zakonom, izdajo v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona. Z namenom smiselne vsebinske zapolnitve podzakonskih aktov je še določeno, da se do izdaje podzakonskih aktov po tem zakonu smiselno uporabljajo določbe podzakonskih aktov, izdanih na podlagi dosedanjega 12. poglavja ZS, in sicer Pravilnika o sodnih izvedencih in sodnih cenilcih, Pravilnika o sodnih tolmačih ter Pravilnika o zagotovitvi sredstev za strokovno izpopolnjevanje sodnih izvedencev in sodnih cenilcev.

K 58. členu

Ker obravnavani predlog zakona vsebinsko v celoti nadomešča in razširja 12. poglavje trenutno veljavnega Zakona o sodiščih, z dnem, ko začne veljati ta zakon, preneha veljati celotno 12. poglavje Zakona o sodiščih, kar je določeno v tem členu. Do začetka uporabe tega zakona pa se uporabljajo določbe Zakona o sodiščih oziroma 12. poglavja, če ta zakon ne določa drugače.

K 59. členu

Na način, kot je to določeno v Zakonu o državnem odvetništvu (Uradni list RS, št. 23/17) tudi predlagani zakon vsebuje izrecno določbo o evalvaciji sprejetega predpisa. Vlada v dveh letih od uporabe tega zakona skupaj s strokovnim svetom poroča Državnemu zboru o doseganju ciljev prenove sodnega izvedenstva, sodnega cenilstva in sodnega tolmačenja. Gre za nalogo, ki bi po mnenju predlagatelja sicer bila po naravi stvari pričakovana in zaželena, vendar iz previdnosti tozadevno zavezo izrecno normira v prehodni določbi. Zlasti bo v navedeni evalvaciji potrebno oceniti doseganje ciljev novoustanovljenega Strokovnega sveta, njegov prispevek k dvigu vpliva stroke in vprašanje morebitne potrebe po ustanovitvi zbornice (kar je bilo tekom usklajevanj večkrat predlagano s strani nekaterih združenj), ki jo sicer že predlagatelj v prihodnje oziroma dolgoročno dopušča kot eno izmed možnosti, kolikor bi se ta izkazala za bistveno primernejši forum, ki bi združeval stroko.

K 60. členu

Določeno je, da zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 1. septembra 2018, razen določb 6., 9. in 12. člena, ki se uporabljajo z dnem uveljavitve zakona.